HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 9/2023 Cena $ 2.50 SEPTEMBER 2023

Benediktinský klášter v Broumově věnoval České misii v Chicagu vzácnou relikvii svatého Prokopa

PETR PROKOP SIOSTRZONEK O·S·B·
arciopat břevnovský

Mons. Dušan Hladík
Česká misie sv. Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave.,
Brookfield, IL 60513

V Broumově 15. srpna 2023

Milý spolubratře, Otče Dušane!

Jsem rád, že prostřednictvím broumovských studentů, jimž jsem v září minulého roku udělil svátost biřmování, mohu věnovat České misii sv. Cyrila a Metoděje v Chicagu relikvii sv. Prokopa.
Přijmi ji jako projev vděčnosti za veškerou ochotu při zprostředkovávání dlouhodobé pomoci našich krajanů USA pro obnovu broumovské skupiny kostelů. Jsem rád, že část relikvie prvního českého a benediktinského světce kanonizovaného papežem, která v 18. století našla své místo v broumovském opatském kostele sv. Vojtěcha, bude uchovávána také v současné misii sv. Cyrila a Metoděje v Brookfieldu, která navazuje na blahodárné působení našich spolubratří v někdejším třetím českém městě po Praze a Vídni.
Ať přímluva sv. Prokopa, jehož jméno s úctou nosím, vyprošuje Boží požehnání všem, kdo jsou jakýmkoli způsobem propojeni s Českou misií v Chicagu.

+ Prokop Siostrzonek OSB
arciopat břevnovský a broumovský

Mladí křesťané, loňští biřmovanci z Broumova a okolí pod vedením jejich pana děkana Fr. Martina Lanži předali v neděli 20. srpna 2023 České misii v Chicagu dar z broumovského kláštera od arciopata Prokopa Siostrzonka OSB - relikvii sv. Prokopa - úlomek z jeho stehenní kosti, která je uchovávána v klášterním chrámu. Broumovský klášter Řádu svatého Benedikta byl založen ve 14. století a byl podřízen mateřskému klášteru v Praze – Břevnově. Budovy počátkem 18. století v barokním slohu přestavěli Kryštof Dientzenhofer a jeho syn Kilián Ignác. Po druhé světové válce byla německá komunita z Broumova odsunuta a v roce 1946 přišli osídlit klášter čechoameričtí benediktini z opatství svatého Prokopa v Lisle u Chicaga. V roce 1950, po nástupu komunistů k moci, byla jejich komunita z Československé republiky vypovězena.

Fotografie na titulní straně:
Benediktinský klášter v Broumově ve východních Čechách

Svatý Prokope, oroduj za nás!

2. Poustevník v lesních tišinách, / jenž hořel Kristem, / naháněls peklu hrozný strach / v dychtění čistém / křesťanství pevně zasadit / do srdce země jako štít / proti všem nástrahám / jak světlo proti tmám.

3. By přešlo zlo a vládl Bůh, / svázal jsi ďábla / a zapřáhl jej v těžký pluh, / moc jeho slábla, / a rostlo světlo, celá zem / vzkvétala Božím odkazem, / zorána pluhem tvým / s tím divným spřežením.

4. Neb jen když nitra neplodná, / ó Hospodáři, / zkypří se v pole úrodná, / setbě se daří. / Proto jsi oráč srdcí byl / a slovo spásy do nich sil, / že dodnes tady zrá / pro Krista setba tvá.

5. Udeř svou berlou vetřelce, / jenž odkudkoli / na statky víry sáhnout chce, / zahoj, co bolí. / Záštito čistých, dej, by zlo / zkroceno tebou sloužilo / v náš prospěch bezděký / tady i na věky.

6. Drž silně, hrozný opate, / navzdory smrti / dědictví kdysi přijaté, / jež nerozdrtí / zlý čas a vládců nepřízeň, / nepřestane se vlnit žeň /a stoupat v modrojas / vděčnosti naší hlas.

Poutnický kancionál Salve Regina č. 356
Text: Jan Zahradníček (1949)
Nápěv: Adam Michna z Otradovic (1653)

Fr. Martin Lanži, děkan z Broumova, předává relikvii sv. Prokopa Mons. Dušanu Hladíkovi, českému misionáři v Chicagu

Broumovskému klášteru a panu arciopatovi Prokopu Siostrzonkovi upřímně děkujeme za tento vzácný dar.

Abychom na přímluvu svatého Prokopa vždy přemohli ďábelské pokušení,
prosíme tě, vyslyš nás!

Modlitba

Bože, tys povolal svatého Prokopa, aby kolem sebe shromáždil ty, kdo se k tobě chtěli přiblížit modlitbou chvály a prací pro své bližní; na jeho přímluvu veď i nás, ať se modlíme a pracujeme tak, abychom stále žili ve spojení s tebou. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.

Svatý Prokop se narodil kolem roku 970 v Chotouni u Českého Brodu. Původně byl slovanským světským knězem, kolem roku 1009 se stal benediktinem a později se rozhodl pro přísnější život poustevníka v lesní pustině u Sázavy. S pomocí knížete Oldřicha a jeho syna Břetislava I. tam kolem roku 1032 založil klášter a stal se jeho opatem. Zemřel na Sázavě 25. 3. 1053 a papež Inocenc III. ho roku 1204 prohlásil za svatého. V sázavském klášteře se pěstovala slovanská bohoslužba jako dědictví po Velké Moravě až do roku 1096.

LITURGICKÁ ČTENÍ

25.neděle v mezidobí - 24.září 2023

1. ČTENÍ - Iz 55, 6-9

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hledejte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změní své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští, neboť mé myšlenky nejsou myšlenky vaše ani vaše chování není podobné mému - praví Hospodin. O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho, mé smýšlení od smýšlení vašeho.

2. ČTENÍ - Flp 1, 20c-24. 27a

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem - a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě naživu. Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangeliu.

EVANGELIUM - Mt 20, 1-16a

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem deváté hodiny, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: 'Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.' A šli. Kolem dvanácté a třetí hodiny odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak. Vyšel kolem páté hodiny a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: 'Co tu celý den nečinně stojíte?' Odpověděli mu: 'Nikdo nás nenajal.' Řekl jim: 'Jděte i vy na mou vinici!' Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: 'Zavolej dělníky a vyplať jim mzdu, začni od posledních k prvním.' Přišli ti, kdo nastoupili kolem páté odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.' On však jednomu z nich odpověděl: 'Příteli, nekřivdím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomuhle poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chci? Anebo závidíš, že jsem dobrý?'"

Slavnost sv. Václava - 28.září 2023

1. ČTENÍ - Mdr 6,9-21

Čtení z knihy Moudrosti.

Vládcové, k vám se obracejí má slova, abyste se naučili moudrosti a neklesli. Ti totiž, kdo svatě střeží svaté příkazy, budou uznáni za svaté, ti, kdo jsou o nich poučeni, najdou ospravedlnění. Buďte tedy žádostiví mých slov, mějte po nich touhu, a poučí vás. Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těmi, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časně přichází, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc. Neboť její začátek je zcela upřímná touha poučit se, chtít se poučit je láska k ní, láska k ní je zachovávat její přikázání, dbát o přikázání je zajistit si nesmrtelnost, nesmrtelnost pak dává místo u Boha. A tak touha po moudrosti přivádí ke kralování. Vládcové lidí, když se tedy těšíte z trůnů a žezel, ctěte moudrost, abyste kralovali navěky.

2. ČTENÍ - 1 Petr 1,3-6; 2,21b-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro nás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc a vede ke spáse, která se má ukázat nyní v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky. Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. 'On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.' Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni.

EVANGELIUM - Mt 16,24-27

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání."

26.neděle v mezidobí - 1.října 2023

1. ČTENÍ - Ez 18, 25-28

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin: „Říkáte: 'Pán nejedná správně!' Slyšte tedy, izraelský dome! Je to mé jednání, které není správné, nebo spíše vaše? Jestliže spravedlivý opustí svou spravedlnost a páchá nepravost a zemře, zemře pro nepravost, které se dopustil. Jestliže se však zločinec odvrátí od svých zlých skutků, které spáchal, a jedná podle práva a spravedlnosti, sám sebe zachrání. Neboť proto, že se bál a odvrátil se od všech svých nepravostí, které spáchal, jistě bude živ a nezemře."

2. ČTENÍ - Flp 2, 1-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! Jestliže je u vás trochu křesťanské snahy druhé těšit, trochu láskyplného povzbuzení, nějaké duchovní společenství a trochu srdečné účasti, dovršte mou radost tím, že budete stejně smýšlet, že vás bude všechny pojít jedna láska, že budete svorní a jednomyslní. Nic nedělejte z hašteřivosti nebo touhy po prázdné slávě, ale z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých. Mějte v sobě to smýšlení, jaké měl Kristus Ježíš: ačkoli

má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

EVANGELIUM - Mt 21, 28-32

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl velekněžím a starším lidu: „Co soudíte o tomto případu: Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl mu: 'Synu, jdi dnes pracovat na vinici.' On odpověděl: 'Mně se nechce,' ale potom toho litoval, a přece šel. Přistoupil k druhému a řekl totéž. Ten odpověděl: 'Ano, pane,' ale nešel. Který z těch dvou vykonal otcovu vůli?" Odpověděli mu: „Ten první." Ježíš jim řekl: „Amen, pravím vám: Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. Přišel k vám Jan, aby vám ukázal správnou cestu, ale neuvěřili jste mu. Celníci však a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, a přece ani potom jste se nezměnili a neuvěřili jste mu."

27.neděle v mezidobí - 8.října 2023

1. ČTENÍ - Iz 5, 1-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Zazpívám píseň svého přítele, píseň svého miláčka o jeho vinici. Vinici měl můj přítel na úrodném svahu. Okopal ji, očistil od kamení, osázel ji ušlechtilou révou. Uprostřed postavil věž, i lis v ní vyhloubil: čekal, že ponese hrozny, ona však plodila pláňata. Nyní tedy, obyvatelé Jeruzaléma, judští mužové, suďte mezi mnou a mou vinicí! Co jsem měl ještě udělat své vinici a neudělal jsem? Když jsem čekal, že ponese hrozny, proč přinesla plané plody? Teď vám ukážu, co udělám své vinici: odstraním její plot, že bude pastviskem, rozbořím její zeď, že ji rozšlapou. Udělám z ní pustinu, nebude ořezána ani okopána, vzroste v trní a hloží. Mrakům dám příkaz, aby ji neskropily deštěm. Vinicí Hospodina zástupů je dům Izraele, Judovci - jeho milou sazenicí. Čekal spravedlnost, a hle - nepravost, čekal právo, a hle - bezpráví!

2. ČTENÍ - Flp 4, 6-9

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak Boží pokoj, který převyšuje všecko pomyšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši. Konečně, bratři, mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé, co je nevinné, co je milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo činnost, která si zasluhuje chvály. Dělejte i nadále to, čemu jste se ode mě naučili, co jste ode mě převzali, ode mě slyšeli a na mně viděli. A Bůh, dárce pokoje, bude s vámi.

EVANGELIUM - Mt 21, 33-43

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl velekněžím a starším lidu: „Poslyšte podobenství: Byl jeden hospodář a ten vysázel vinici. Obehnal ji plotem, vykopal v ní jámu pro lis a vystavěl strážní věž, pronajal ji vinařům a vydal se na cesty. Když se přiblížilo vinobraní, poslal k vinařům své služebníky vyzvednout z ní výtěžek. Ale vinaři jeho služebníky popadli, jednoho zbili, druhého zabili, třetího ukamenovali. Hospodář poslal tedy jiné služebníky, ještě ve větším počtu než poprvé, ale naložili s nimi zrovna tak. Naposled k nim poslal svého syna; myslel si: Na mého syna budou mít ohled. Když však vinaři uviděli syna, řekli si mezi sebou: To je dědic. Pojďme, zabijme ho, a jeho dědictví bude naše! A popadli ho, vyhnali ven z vinice a zabili. Až pak přijde pán té vinice, co asi s těmi vinaři udělá?" Odpověděli mu: „Krutě ty zlosyny zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou ve svůj čas odvádět výtěžek." Ježíš jim řekl: „Nečetli jste nikdy v Písmě: Kámen, který stavitelé odvrhli, stal se kvádrem nárožním. Učinil to Pán a v našich očích je to podivuhodné? Proto vám říkám: Vám bude Boží království odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce."

28.neděle v mezidobí - 15.října 2023

1. ČTENÍ - Iz 25, 6-10a

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin zástupů vystroji všem národům na této hoře tučné hody, hody s výborným vínem; budou to šťavnatá jídla a vybraná vína. Na této hoře sejme závoj, který halil všechny lidi, přikrývku, která kryla všechny národy. Zničí smrt navždy, Pán, Hospodin, setře slzy z každé tváře. Odejme na celé zemi hanbu svého lidu, neboť Hospodin to pravil. V ten čas se řekne: „Hle, náš Bůh, doufali jsme v něho, že nás vysvobodí; on je Hospodin, v něho jsme doufali, jásejme a radujme se z jeho spásy, neboť Hospodinova ruka spočine na této hoře."

2. ČTENÍ - Flp 4, 12-14.19-20

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! Dovedu žít v odříkání, a dovedu žít v hojnosti. Seznámil jsem se důvěrně se vším: se sytostí i hladověním, s nadbytkem i nedostatkem. Všechno mohu v tom, který mi dává sílu. Ale jste hodní, že jste mi pomohli v mém tíživém postavení. A protože můj Bůh je přebohatý, skvěle vám to odplatí skrze Krista Ježíše ve všem, cokoli budete potřebovat. Bohu, našemu Otci, buď sláva na věčné věky! Amen.

EVANGELIUM - Mt 22, 1-14

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš mluvil k velekněžím a starším lidu v podobenstvích: „Nebeské království je podobné králi, který vystrojil svému synovi svatbu. Poslal služebníky, aby svolali hosty na svatbu, ale ti nechtěli přijít. Poslal znovu jiné služebníky se vzkazem: Řekněte pozvaným: Hostinu jsem přichystal, moji býci a krmný dobytek jsou poraženi, všechno je připraveno, pojďte na svatbu! Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, jiný za svým obchodem. Ostatní pochytali jeho služebníky, ztýrali je a zabili. Krále to rozhněvalo. Poslal svá vojska, vrahy zahubil a jejich město vypálil. Potom řekl svým služebníkům: Svatební hostina je sice připravena, ale pozvaní jí nebyli hodni. Jděte proto na rozcestí a pozvěte na svatbu, koho najdete. Služebníci se vydali na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré, takže svatební síň byla plná hostí. Když vstoupil král podívat se na hosty, uviděl tam člověka, který neměl na sobě svatební šaty. Řekl mu: Příteli, jak jsi sem přišel bez svatebních šatů? On se nezmohl na slovo. Tu řekl král sloužícím: Svažte mu ruce i nohy a vyhoďte ho ven do temnot. Tam bude pláč a skřípění zubů. Mnoho je totiž povolaných, ale málo vyvolených."

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. srpna 2023

Politické události

Fremr, Křesťanová a Ronovská budou ústavními soudci

V současném roce prochází Ústavní soud obměnou, když na nového prezidenta Petra Pavla připadlo, aby jmenoval hned sedm nových soudců. Zatím uspěl se všemi šesti návrhy, o nichž Senát rozhodoval. Novými ústavními soudci se již stali Daniela Zemanová, Jan Wintr, Josef Baxa.

Novými ústavními soudci také budou Robert Fremr, Veronika Křesťanová a Kateřina Ronovská. Všechny tři kandidáty prezidenta Petra Pavla ve středu 2. srpna schválil Senát. Celkem se hlasování zúčastnilo 67 senátorů. Pro Roberta Fremra hlasovalo 36 z nich, pro soudkyni Veroniku Křesťanovou a pro profesorku Kateřinu Ronovskou hlasovalo shodně 48 senátorů.

Nad schválením nominací vyjádřil radost prezident Petr Pavel. „Jejich odborný profil zapadá do mé představy o složení ústavního soudu coby mozaiky různých právních profesí, pohledů i zkušeností. Jsem přesvědčen, že všichni tři jsou osobnosti, které ho významně obohatí," napsal Pavel na Twitter (nyní sociální síť X – pozn. redakce).

„Přiznám se, že nemám slov. Po té tortuře, kterou jsem tu absolvoval, jsem počítal s jednociferným výsledkem," uvedl ke svému jmenování specialista na trestní právo Robert Fremr.

V posledních dnech se intenzivně řešilo Fremrovo zapojení do kauzy Olšanských hřbitovů z roku 1988. Fremr tehdy jako soudce figuroval u případu, který podle serveru Hlídací pes zmanipulovala StB. V kauze byl na šest a půl roku odsouzen tehdy 19letý Alexandr Eret.

„Mé členství je neomluvitelné, to akceptuji. Co jsem ale skutečně nemohl akceptovat je to, že ta kauza je špatná a asi se to ještě prokáže. Druhá věc je, jaká byla má role, já jsem v tom žádnou vědomou roli nehrál," uvedl Fremr.

Rober Fremr je specialistou na trestní a mezinárodní právo, od roku 2018 působil jako místopředseda Mezinárodního trestního soudu. Jako soudce byl také součástí Mezinárodního soudního tribunálu pro Rwandu.

V současnosti je místopředsedou Vrchního soudu v Praze. Prezident Petr Pavel při jeho nominaci ocenil zejména zkušenosti ze zahraničí i schopnost odolat politickému tlaku.

Premiér Fiala podepsal smlouvu o obranné spolupráci se Spojenými státy

Premiér Petr Fiala (ODS) ve středu 16. srpna připojil svůj podpis pod smlouvu o obranné spolupráci se Spojenými státy. Na sociální síti X, dříve Twitteru, napsal, že tak právě dokončil ratifikaci dohody. Už 1. srpna dohodu podepsal prezident Petr Pavel. Parlamentní schvalování smlouvy provázely protesty odpůrců přítomnosti amerických vojáků na českém území.

Obě komory ale dokument podpořily značnou většinou hlasů. V Senátu pro něj hlasovalo 66 ze 72 a ve Sněmovně 115 ze 144 přítomných zákonodárců (viz zpráva v minulém čísle Hlasů národa).

Obranná smlouva dává Česku podle ministryně obrany Jany Černochové (ODS) další bezpečnostní záruku a je cenná i v souvislosti s ruskou vojenskou agresí vůči Ukrajině.

„V této situaci se bez silného spojenectví s dalšími demokratickými zeměmi neobejdeme," zdůraznila Černochová při sněmovním schvalování smlouvy.

Obrannou dohodu nebo obdobný dokument má s USA většina zemí NATO. Z východních členů aliance zbývala jen ČR.

Senát rozhodl o zpřísnění zákazu pro vrcholné politiky vlastnit média, pro ta internetová ale neplatí

Zákaz vlastnictví médií vrcholnými politiky bude od příštího roku přísnější, podobně jako přijímání dotací a pobídek. Například média nebudou moci politici převádět na osobu blízkou nebo do svěřenského fondu, za porušení povinností budou hrozit vyšší pokuty. Senát tyto úpravy zákona o střetu zájmů ve středu schválil.

Zpřísnění takzvaného „lex Babiš" se kvůli chybějící regulaci nevztahuje na internetová média, což kritizovalo například sdružení Milion chvilek pro demokracii.

Senát nicméně v doprovodném usnesení požádal vládu, aby připravila zákon definující on-line média a regulující vliv veřejných funkcionářů na internetová média.

Změny jsou součástí novely o politických stranách, která mění organizaci Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí. Nyní ji dostane k podpisu prezident. Zákon o střetu zájmů se podle schválené úpravy navíc bude nově vztahovat na hlavu státu.

Prezident republiky bude muset začít každoročně podávat majetkové oznámení a platit pro něj budou i další povinnosti včetně zákazu vlastnictví médií.

Ekonomika

Letiště České Budějovice zahájilo mezinárodní provoz, jako šesté v republice

Letiště České Budějovice ve středu 2. srpna zahájilo mezinárodní provoz. Stalo se tak šestým letištěm v Česku se statusem civilní mezinárodní letiště. Praktický provoz zahájil pozdě večer letem cestovní kanceláře Čedok do turecké Antalye. Čedok bude letos z Českých Budějovic odlétat také na zájezdy na řecké ostrovy Rhodos a Kréta. Během srpna České Budějovice vypravily 28 turistických letů.

Modernizace bývalého vojenského letiště začala přibližně před deseti lety a stála zhruba 1,7 miliardy korun.

Jihočeský kraj, který je jediným akcionářem společnosti Letiště České Budějovice, provoz ročně dotuje 70 miliony korun. Podle jihočeského hejtmana Martina Kuby (ODS) nelze předpokládat, že letiště bude hned po začátku provozu ziskové.

Kuba dodal, že velký potenciál je především v pozemcích, které k letišti patří. Podle něj tak může v budoucnu areál fungovat částečně i pro cargo leteckou dopravu.

Ministr dopravy Martin Kupka (ODS) uvedl, že pro-

jekt českobudějovického letiště obohacuje historii českého letectví. „Myslím, že to je zároveň parádní ukázka toho, že je možné naplňovat vize," řekl na letišti Kupka.

V roce 2020 koupil kraj od města České Budějovice jeho padesátiprocentní akciový podíl za 6,5 milionu korun. V České republice je dosud pět veřejných mezinárodních letišť s pravidelným provozem - v Praze, Brně, Ostravě, Pardubicích a Karlových Varech.

Daň z nemovitosti náleží obcím

Bitva obcí se státem o to, kdo bude mít jaký příjem z jakých daní, zatím neskončila. Ani poslední kolo jednání na ministerstvu financí nepřineslo výsledek. Ministr financí Zbyněk Stanjura z ODS očekává dohodu do konce srpna. Obce především stojí o to, aby jim zůstaly příjmy z daní z nemovitosti. Proč zatím nedošlo k dohodě, když všechny zúčastněné strany tvrdí, jak přátelská, korektní a vstřícná jednání se vedou?

Od žádného z účastníků jednání nejsou informace, že by si někdo stěžoval na nedostatek dobré vůle nebo neochotu na straně ministra financí. Přesto neexistuje žádná pevná dohoda.

„Domnívám se, že i to, že jsme po tomto jednání všichni tři společně vystoupili s prohlášením, jednoznačně je signálem, že je tady cesta a dobrá vůle se dohodnout. Je ale ještě potřeba doladit detaily," říká předseda Svazu měst a obcí a starosta Kyjova František Lukl.

„Hlavní je, abychom se dohodli, jakým způsobem dojde ke snížení koeficientu daně z příjmu právnických a fyzických osob tak, aby mohla daň z nemovitosti zůstat stoprocentním příjmem obcí a na druhou stranu to mělo neutrální dopad do státního rozpočtu," dodává.

Zatím to ale vypadá, že dohoda stojí na stejných základech jako před dvěma měsíci, a pomalu by se zdálo, že se ani nepohybuje někam vpřed. Podle Lukla se ale blíží ke kompromisu a konečné dohodě, kterou spolu ministerstvo financí a Svaz měst a obcí a Sdružení místních samospráv nakonec uzavřou.

„Jak Svaz měst a obcí, tak Sdružení místních samospráv táhnou za jeden provaz, kdy se ministerstvo financí domnívá, že by mělo dojít k úpravě všech sdílených daní, a svazy mu říkají, že by daň z přidané hodnoty měla zůstat nedotknutelná. A také se bavíme o tom, zdali by tam měla zůstat valorizace toho příspěvku navázaná ať už na inflaci, anebo HDP," uvádí.

Podle Lukla je důležité, aby daň z nemovitosti zůstala obcím právě proto, že je to příspěvek občanů do kasy jejich obce.

Kurzovní lístek
21. 8. 2023 (středa)

EUR, 1 24,035
Kanada, 1 16,313
USA, 1 22,121

Kultura

Zemřel hudebník a zakladatel skupiny Elán Vašo Patejdl

Po krátké a těžké nemoci zemřel v sobotu 19. srpna ve věku 68 let slovenský zpěvák, klávesista a textař Vašo Patejdl, spoluzakladatel slovenské hudební skupiny Elán. Kapela, která po několikaleté přestávce na hudební scéně na září 2024 chystala koncerty v Praze a v Bratislavě, to oznámila na sociálních sítích.

„S nekonečnou bolestí a prázdnotou v našich srdcích vám oznamujeme, že dnes 19. srpna 2023 nás v nočních hodinách po krátké a těžké nemoci navždy opustil mimořádný a vzácný člověk, náš celoživotní přítel, výjimečný a geniální hudebník a hudební skladatel megahitů světové úrovně, Vašo Patejdl," napsal Elán na Facebooku.

Skupina v rámci akce Elán 70 plánovala příští rok dva koncerty – v Praze a v Bratislavě. Hudebníci naposledy vystoupili v roce 2018, kdy při svém turné v Česku a na Slovensku mimo jiné vyprodali pražskou O2 arénu. S Elánem se následně už poněkolikáté rozloučil frontman Jožo Ráž. Důvodem jednorázového návratu v roce 2024 měla být oslava sedmdesátých narozenin Ráže a Patejdla.

O úmrtí Patejdla informovala všechna přední slovenská média, která připomínají jeho hudební tvorbu. „Pláče celé Československo. Vašo Patejdl je po smrti," napsal časopis Plus 7 dní. Některé televize oznámily, že upraví svůj program a mimořádně zařazenými pořady Patejdla připomenou. Zprávu o hudebníkově smrti zveřejnil na své webové stránce například slovenský fotbalový klub a úřadující mistr Slovan Bratislava.

Slovenští politici píšou o Patejdlovi jako o ikoně, legendě, autorovi nesmrtelných hitů či jako o úžasném hudebníkovi, s jehož písněmi vyrůstaly celé generace.

Kostel v Nejdku má novou výzdobu. Na zdi chrámu přibyla ikona, namalovala ji ukrajinská uprchlice

Filiální kostel svatého Urbana v Nejdku, místní části Bělotina na Přerovsku zdobí nově pravoslavná ikona. Její autorkou je malířka a restaurátorka Olha Semenová z Ukrajiny. Do obce na Přerovsku přišla se svými dětmi před rokem a půl z Charkova kvůli ruské invazi.

Zhruba dva metry vysoký obraz zdobí boční oltář kostela. Olha ho na dřevěnou desku namalovala akrylovými barvami.

Pravoslavná ikona tak teď netradičně zdobí křesťanský chrám.

„Je to určitě inspirováno právě tím, že je tu hodně Ukrajinců, tak aby se tu cítili jako doma," usmívá se zdejší farář František Dostál.

Zpodobnění sv. Olgy si Olha nevybrala náhodou. Stejně jako naši věrozvěstové Cyril a Metoděj uvedli křesťanství na Moravu, učinila tak svatá Olga na Kyjevské Rusi.

„Pracuji v historickém muzeu, jsem konzervátorka. Moc mi tu pomohli s bytem, i školou a školkou pro děti," popisuje Olha, která na výrobě ikony pracovala dva měsíce.

S nezávislým starostou Bělotína Eduardem Kavalou už se dohodla na výrobě další.

„Myslím si, že svět je o tom, abychom za sebou nechali nějakou stopu. Jestli tady máme mezi sebou někoho, kdo dobře maluje, a teď už jsou tu dvě šikovné malířky, tak není důvod neuplatnit jejich práci, ať je tu pro příští generace," přiblížil starosta.

Nový obraz Olhy Semenové má zpodobnit sv. Vladimíra. Umístit ho chtějí hned vedle sv. Olgy.

Podle: irozhlas.cz
ct24.ceskatelevize.cz
Připravila
Dominika Brabcová

Světové dny mládeže v Lisabonu

Světových dnů mládeže v Lisabonu se zúčastnilo asi 1,5 milionu mladých lidí

Zahájení 37. ročníku Světových dnů mládeže v Lisabonu

Statisíce poutníků z celého světa se v úterý 1. srpna 2023 v podvečer spojily v modlitbě při zahajovací mši Světových dnů mládeže v Lisabonu. Hlavním celebrantem večerní liturgie v parku Eduarda VII. byl lisabonský patriarcha, kardinál Manuel Clemente.

V homilii se kardinál Clemente odkazoval na evangelium s mottem Světových dnů mládeže: „Maria se vydala na cestu a spěchala." (Lk 1,39) Všichni přítomní se stejně jako Maria vydali na cestu, která mohla být náročná kvůli vzdálenosti, spojům i výdajům. Navzdory těmto překážkám, zdůraznil, je důležité se na takové cesty vydávat. Přirovnal je k cestě životem, kde každý den představuje nový úsek a kde přinášíme Krista vždy s sebou.

Důležitý bod evangelia se podle Clementeho týkal Mariina odchodu „ve spěchu" do judské hornaté země za svou sestřenicí. Clemente poznamenal, že „Maria šla se spěchem, ale ne úzkostlivě, s naléhavostí, která je klidná a bez přešlapování. Tak budeš v tomto spěchu bez úzkosti jako ten, kdo se dělí o to, co má. To, co tě sem přivedlo a co si s sebou odneseš, je díky milosti těchto dnů ještě větší!"

Nakonec vybídl mladé lidi, aby každé nové setkání začínali opravdových pozdravem, při kterém si vyměníme slova upřímného přijetí a plného sdílení. Stejně jako Alžběta zdravila svoji sestřenici Marii: „Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný je plod tvého života!"

„Lisabon vás vítá z celého srdce," řekl účastníkům akce. „Vítají vás rodiny a organizace, které vám daly k dispozici své prostory a své služby. Děkuji jim všem, v každém z nich vidím Alžbětin dům, který přivítal Marii a Ježíše, kterého nesla s sebou!"

České poutníky hostilo ve své diecézi Porto

Portská diecéze hostila 5 dní přibližně 1700 českých poutníků v rámci předprogramu Světových dnů mládeže v Portugalsku, tzv. Dnů v diecézích. Mladí z České republiky se tak mohli seznámit nejen s místní kulturou a památkami, ale především prožít duchovní program, jehož vrcholem byla společná bohoslužba s portským biskupem Lindou pro 18 tisíc věřících. Českou výpravu při předprogramu doprovázeli 2 biskupové, biskup Tomáš Holub a biskup Pavel Posád a další kněží z Čech, Moravy a Slezska.

Polovina českých poutníků byla ubytována v místních rodinách, i když se někteří Portugalci, zejména ti starší, jinak než svojí mateřštinou nedomluví. „Přijali jsme poutníky s radostí, protože i my jsme byli na cestách ve světě dobře přijati a teď to oplácíme," říká P. Albino z farnosti Vilar do Andorinho a dodává: „Překvapilo mě, že Češi jsou velmi niterný národ."

Česká výprava si pochvalovala především pohostinnost místních. „Celá velká rodina se sjela k našim hostitelům na neděli, aby se s námi pozdravili. Zajímali se o nás, zařídili vše, co jsme potřebovali," oceňuje vstřícnost koordinátorka české skupiny Tereza Novotná ze Sekce pro mládež České biskupské konference. Dalších 500 Čechů bylo ubytováno ve sportovní hale a školách ve farnosti Coronado. „Bylo to dobrodružné! Bylo nás tolik, že při přesunech v uličkách Coronada policie zastavovala dopravu. Z balkonů na nás mávali důchodci a děti," uvádí vedoucí olomoucké skupiny Marta Sýkorová.

Portská diecéze hostila v rámci předprogramu nejvíce poutníků, celkem 18 tisíc. Kromě Čechů zde byli také Slováci, Poláci, Francouzi, Španělé, Američané a další národy. „Překvapilo mě, že tu byli i poutníci z Východního Timoru, kteří neváhali dát přibližně 70 tisíc za letenku, aby mohli na setkání mládeže dorazit," uvádí Marie Šimůnková z Prahy.

Program byl připraven po celém Portu v 11 farnostech. Vždy dopoledne se mladí mohli účastnit bohoslužby, zapojit do společných modliteb, čtení z Písma, katechezí atd. Během odpoledního programu se pak rozjeli do centra Porta i okolí, mohli navštívit zdejší pamětihodnosti nebo se účastnit připravených koncertů, sportovních aktivit a dalších akcí.

Biskup Wasserbauer k mladým v Lisabonu: Vnímejte Boha jako přítele

Mládež z České republiky zahájila 1. srpna večer Světové dny mládeže mší svatou v mariánském kostele v centru Lisabonu. Spolu se stovkami mladých se jí účastnilo 6 českých a moravských biskupů, přes 30 kněží, řeholnice, jáhni a seminaristé. Mši svatou doprovázela schola Havířov.

„Naším cílem není Lisabon, ale Kristus," přivítal poutníky nově jmenovaný ostravsko-opavský biskup Martin David, který mši svatou celebroval. Kázal biskup Zdenek Wasserbauer, který v homilii připomněl Izraelity z prvního liturgického čtení: „Setkat

Mládež z České republiky na Světových dnech mládeže v Lisabonu

se s Hospodinem znamená vyjít ven. Opustili jsme naše domovy, kde jsme rozptýlení a pokoušeni. Připutovali jsme sem, abychom prohloubil a posílili naši víru. Kristus se nás může dotknout a posílit nás. Sejme z nás úzkosti a starosti."

Biskup Zdenek připomněl mladým, že stejně jako Mojžíš ve stanu jednal s Hospodinem jako s přítelem, i toto setkání může být příležitostí vnímat Boha jako přítele, kterému se nikdo jiný v životě nemůže rovnat. „Nikdo není tak připravený být tady pro nás a pomáhat nám jako Bůh."

Závěrem zmínil myšlenku z evangelia: „Často vidíme příliš mnoho plevele v srdci a životě jiných namísto vlastního plevele. Zkusme všechny, které tu nyní potkáme, vnímat jako své přátele."

Kostel byl zaplněn do posledního místa, takže se někteří poutníci účastnili mše na nádvoří před kostelem, Biskup Martin David k nedostatku vzduchu v kostele v závěru bohoslužby poznamenal: „Ježíš rozpustil zástup. Myslím, že se mu to podařilo, my jsme také rozpuštění," a pokračoval pozváním do českého centra, kde budou po následující tři dopoledne probíhat společné katecheze a mše svaté.

Přivítání papeže Františka na letišti v Lisabonu

Papež František na Světových dnech mládeže v Lisabonu

Cesta papeže Františka do Lisabonu začala 2. srpna a trvala do neděle 6. srpna. Uskutečnila se jen několik dní po desátém výročí Františkovy vůbec první zahraniční cesty, a to do Ria de Janeira v červenci 2013, několik měsíců po jeho zvolení. I v tomto případě se jednalo o Světové dny mládeže; František pak v roce 2016 zažil takovéto setkání s mladými v Krakově a v roce 2019 v Panamě. Cesta do Portugalska byla 42. zahraniční cestou papeže Františka.

Asi patnáct minut před desátou hodinou místního času 2. srpna přistál papež František na letecké základně Figo Maduro v Lisabonu, kde začala jeho druhá cesta do Portugalska. Poprvé sem zavítal v květnu 2017 u příležitosti stého výročí zjevení Panny Marie ve Fatimě.

Na palubu letadla ho hned po přistání přišel přivítat apoštolský nuncius v Portugalsku Mons. Ivo Scapolo; u východu z letadla pak stál, kromě dvou dětí s květinami, také prezident republiky Marcelo Rebelo de Sousa. Poté se papež s prezidentem odebrali do VIP salónku v hangáru, kde proběhla prezentace obou delegací, portugalské a vatikánské.

Následoval přejezd do Národního paláce ve čtvrti Belém, oficiálního sídla portugalské hlavy státu, kde se konal uvítací ceremoniál a zdvořilostní návštěva u prezidenta. Poté se v kulturním centru uskutečnilo setkání se státními představiteli, občanskou společností a diplomatickým sborem. Svatý otec pronesl svůj první projev.

V proslovu se papež František podělil o své sny o mírumilovnější a inkluzivnější Evropě a vyzval mladé lidi, kteří se účastní Světových dnů mládeže, aby inspirovali ostatní ke společnému budování lepší budoucnosti tváří v tvář četným krizím, kterým dnešní svět čelí.

„Svět potřebuje opravdovou Evropu. Potřebuje její roli stavitele mostů a mírotvorce v její východní části, ve Středomoří, v Africe a na Blízkém východě," uvedl papež, který vyzval k hledání kreativní cesty pro ukončení války na Ukrajině.

„Vnímejme, že jsme všichni bratrsky povoláni k tomu, abychom společně dávali naději světu, ve kterém žijeme a této nádherné zemi," uzavřel svoji promluvu Svatý otec.

Tématem dopoledního programu v českém centru byla péče o stvoření

České centrum v Lisabonu se ve středu 2. srpna, poprvé otevřelo českým poutníkům Světových dnů mládeže na dopolední katecheze „Rise Up" (Vstaň) a mše svaté. Dnešní katechezi věnovanou integrální ekologii měl pro mladé poutníky připravenou plzeňský biskup Tomáš Holub. Hlavním celebrantem následné bohoslužby byl Zdenek Wasserbauer, pomocný biskup pražský, kázal biskup Josef Nuzík, administrátor olomoucké arcidiecéze. Koncelebrovali další biskupové a přes 80 kněží.

Tématem, které pro dnešní dopoledne vybral papež František, byla integrální ekologie. Na toto téma hovořili i 4 mladí, kteří v rámci Světových dnů mládeže Českou republiku reprezentují na mezinárodní konferenci o ekologii s názvem *Péče o stvoření.*

O péči o svět kolem nás mluvil také biskup Tomáš Holub v katechezi a připomínal, že péče o přírodu, vztahy nebo jakékoliv dobré dílo je potřeba nejprve zakotvit v Bohu. „Můžeme se vydat jako Maria na cestu, když uvěříme, že nás Bůh povolal jménem, počítá s námi a má v nás zalíbení. Pak můžeme svět přetvářet k dobru. Ve chvíli, kdy se snažíme zachránit svět vlastními silami a zvládnout vše sami, nefunguje to."

K mladým promluvil v kázání následně biskup Josef Nuzík, který položil přítomným otázku: „Máš poklad svého života? Prosme, aby i skrze celé setkání v Lisabonu se Pán stal naším pokladem, a abychom chtěli jít tou cestou, na kterou ukazuje starozákonní Mojžíš. Setkávat se s Bohem jako přítelem, který umí rozzářit naše bytí."

V závěru mše svaté biskup Wasserbauer poděkoval a požehnal všem českých pořadatelům. Dopoledním programem provázeli moderátoři Jakub Šimek a Michael Málek z Chocně. Hudební doprovod zajistila schola z Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži. Vystoupily také tanečnice ze Žďáru nad Sázavou s choreografií na mariánskou píseň Korunovaná.

Mše svatá pro české poutníky

Papež František promlouvá k biskupům, kněžím a řeholníkům

Papež při nešporách:
Je třeba znovu objevit adoraci před Nejsvětější svátostí

Ve středu 2. srpna odpoledne přijal papež na soukromé audienci na apoštolské nunciatuře předsedu portugalského Shromáždění republiky Augusta Ernesta dos Santose Silvu a portugalského premiéra Antonia Costu. Poté zamířil do kláštera Jerónimos, aby se pomodlil nešpory s biskupy, kněžími, jáhny, zasvěcenými osobami, seminaristy a pastoračními pracovníky.

Ve své homilii se Svatý otec zamýšlel nad naléhavostí znovuobjevení modlitby adorace před svatostánkem, protože jedině tak se podle papeže může obnovit „chuť a vášeň pro evangelizaci." „Rád bych zde položil otázku, ale ať si na ni každý odpoví sám vnitřně. Jak se mám modlit? Jako papoušek: bla bla bla bla bla? Nebo si zdřímnu před svatostánkem, protože nevím, jak mluvit s Pánem? Modlím se? Jak se modlím? Jedině v adoraci, jedině před Pánem se může obnovit chuť a vášeň pro evangelizaci." Podle papeže se v církvi modlitba před Nejsvětější svátostí vytratila, ale měla by se k ní vrátit: „Modlitbu adorace, tu jsme ztratili. Ztratili jsme ji a všichni - kněží, biskupové, zasvěcení muži a ženy, laici - musíme ji obnovit. Je třeba setrvat v tichu před Pánem," vyzval Svatý otec.

Papež František během své homilie také apeloval na asi 1100 přítomných, aby se snažili bez ideologií a bez světskosti dostat evangelium ke všem lidem. „Buďte rybáři lidí. Nebojte se toho. To není proselytismus, to je hlásání evangelia, které vyvolává odezvu," vysvětlil Svatý otec. „Vytahovat lidi z vody znamená pomáhat jim, aby se dostali ven z propasti, kde se topí, zachraňovat je před zlem, které jim hrozí utopením, resuscitovat je ze všech forem smrti. To vše bez proselytismu, ale s láskou," dodal.

„Jako církvi nám byl svěřen úkol ponořit se do vod tohoto moře, vrhnout síť evangelia, neukazovat prstem, neobviňovat, ale přinést lidem naší doby Ježíšovu nabídku k životu: přinést jim krásu evangelia, pozvat je k oslavě," uzavřel svou promluvu Svatý otec.

Po skončení nešpor se Svatý otec vrátil na apoštolskou nunciaturu, kde se setkal s obětmi zneužívání v církvi. Podle vyjádření Vatikánu přijal 13 osob v doprovodu některých zástupců místních církevních institucí, které mají na starosti ochranu nezletilých a setkání trvalo přibližně hodinu.

Biskup Martin David k mladým v Lisabonu:
Kněží potřebují modlitbu

Čtvrteční dopoledne 3. srpna prožili čeští poutníci opět v českém centru v prostorách školy sv. Doroty v Lisabonu. Katechezi na mariánské téma „Udělejte, co vám řekne" si připravil nově jmenovaný ostravsko-opavský biskup Martin David. Mši svatou celebroval biskup Jan Vokál, kázal biskup Antonín Basler.

České poutníky hned v úvodu programu přivítala konzulka z velvyslanectví ČR v Lisabonu paní Anna Syková a všechny pozvala k Památníku objevitelů v Belému, kde se večer uskuteční vystoupení cimbálové muziky z Velehradu.

Následnou rozjímavou modlitbou nad evangeliem o Káni Galilejské provázel čerstvě vysvěcený jáhen z olomoucké arcidiecéze Josef Kvapilík. Ve své promluvě také připomněl úryvek z homilie papeže Františka ze včerejších nešpor, ve které papež mimo jiné vyzýval věřící, aby „setrvali v tichu před Pánem" a znovu objevili adoraci před svatostánkem.

Biskup Martin David ve své následné katechezi vyzdvihl Pannu Marii jako vzor aktivního postoje, skryté pomoci a modlitby. Zároveň také hovořil o modlitební iniciativě *Adoptuj si kněze* a požádal přítomné, aby se za své duchovní pastýře modlili: „Zvláště kněží potřebují modlitbu. Nebojte se zapojit do této modlitební výzvy."

Mši svatou, jejíž hlavní celebrantem byl královéhradecký biskup Jan Vokál a kazatelem Antonín Basler, pomocný biskup olomoucký, doprovázela Schola Jerusalema ze Stojanova gymnázia Velehrad.

Svět bez Boha nemá budoucnost, řekl papež studentům

Papež František připomněl studentům na Portugalské katolické univerzitě (Universidade Católica Portuguesa), že ve světě bez Boha není budoucnost. Vyzval je, aby svou víru věrohodně utvářeli ve svých rozhodnutích. Setkání se uskutečnilo druhý den papežovy apoštolské cesty do Portugalska na Světové dny mládeže ve čtvrtek 3. srpna 2023.

„Ve světě bez Boha není budoucnost," varoval papež František portugalské vysokoškolské studenty a zároveň je vyzval, aby svými rozhodnutími učinili svou víru věrohodnou. Papež je také povzbudil, aby uchopili víru do svých rukou a nebáli se riskovat, že změní svět.

Během setkání Svatý otec vyslechl svědectví studentů. Byli mezi nimi uprchlíci, které univerzita přijala, studenti zapojení do akcí navazujících na papežovu encykliku Laudato si' z roku 2015 a angažovaní v tzv. globálním paktu o vzdělávání a Fratiškovy ekonomie.

„Autentická integrální ekologie není možná bez Boha," zdůraznil papež. Ve světě bez Boha nemůže být žádná budoucnost, řekl František a vybídl mladé lidi, aby svou víru věrohodně potvrzovali svými životními rozhodnutími. „Pokud totiž víra nedá vzniknout přesvědčivému životnímu stylu," řekl papež, nebude ve

Papež František na Portugalské katolické univerzitě

světě „kvasem". Vysvětlil, že nestačí, abychom my křesťané byli přesvědčení, „musíme být také přesvědčiví." Naše skutky mají radostně a radikálně odrážet krásu evangelia, zdůraznil František. Křesťanství totiž „nelze žít jako pevnost obehnanou vysokými hradbami, která zvedá valy proti světu." Poděkoval studentce Beatriz za její hluboké svědectví, v němž vyznala, že se cítí být povolána žít blahoslavenství „v oblasti kultury."

Papež připomněl, že v každé době je jedním z nejdůležitějších úkolů křesťanů obnovovat význam vtělení. Bez vtělení totiž hrozí křesťanství, že se stane ideologií. „Právě vtělení nám umožňuje žasnout nad Kristovou krásou, která se zjevuje skrze každého bratra a sestru, každého muže a ženu."

V této souvislosti papež František ocenil, že nová katedra univerzity, věnovaná „Františkově ekonomii," nese jméno sv. Kláry. Role žen ve společnosti je totiž zcela zásadní: „V Bibli vidíme, jak je ekonomika rodiny svěřena z velké části ženám. Jsou skutečnými hlavami domácností, které mají moudrost zaměřenou nejen na zisk, ale také na péči, soužití a fyzické i duchovní blaho všech, včetně chudých a cizinců," zdůraznil papež. František vybídl v té souvislosti mladé lidi, aby prostudovali důkladně jeho „Globální vzdělávací pakt" a upozornil na migrační a ekologická rizika dnešní doby.

Svatý otec se před odjezdem na univerzitní půdu setkal s patnácti mladými ukrajinskými poutníky a upozornil na hrozby válek sužujících dnešní svět. „Odvažujeme se však myslet, že nejsme v agónii, nýbrž v porodnici; nikoli na konci, ale na začátku velkého představení," řekl. „Vyžaduje to odvahu." Papež František vyzval univerzitní studenty, aby se nenechali ochromit strachem, nýbrž naopak svůj strach proměnili ve smělé sny.

Papež dodal nástěnné malbě Scholas závěrečné tahy

Papež k mladým v Lisabonu: Nebojte se ušpinit si ruce

Paulo, Mariana a Aledje byli ve čtvrtek dopoledne jedněmi z protagonistů akce, které se zúčastnil papež František a členové společenství Scholas Occurrentes v portugalském sídle papežské nadace v Cascais jižně od Lisabonu. Jsou to tři z desítek tisíc mladých lidí různého vyznání a původu, kteří patří k celosvětovému vzdělávacímu hnutí Scholas, založenému v roce 2013 a inspirovanému výzvou papeže Františka k proměně globálního vzdělávání v duchu setkávání a inkluze.

Papež si vyslechl svědectví tří mladých studentů různých vyznání - evangelíka, katolíka a muslima - a každému z nich odpověděl. Svatý otec je povzbudil na společné cestě v rozvráceném světě, zmítaném chaosem a poznamenaném rozdělením a vzkázal jim, aby pokračovali ve svém úsilí pomáhat ve vytváření světa, v němž bratrství a vzájemná péče přinesou harmonii.

Velká část rozhovoru vycházela z rozjímání nad barevnou nástěnnou malbou, která zdobí sál, v němž se setkání uskutečnilo. Papež řekl, že chaos zobrazený na obraze odráží realitu vesmíru a život každého z nás. „Život je proměňován chaosem života a vesmíru," poznamenal. „Je na každém z nás, abychom našli cestu pravdy a krásy."

Poté, co mu byl předán štětec, papež dodal nástěnné malbě Scholas závěrečné tahy a namaloval zelenou barvou kruh, který harmonicky splynul s celkem. Svatý otec předal studentům obraz: olejomalbu Milosrdného Samaritána. S poukazem na ni vyzval přítomné, aby se nikdy nebáli „ušpinit si ruce" a aby tu vždy byli pro ty, kteří to potřebují. „Jedině když si ušpiníte ruce, udržíte si čisté srdce," dodal.

Nadšené zástupy volají: „Viva Papa Francisco!"

Přivítání papeže Františka v Parku Eduarda VII.

V podvečer 3. srpna, přibližně 500 tisíc mladých z více než 190 zemí světa přivítali papeže Františka v Parku Eduarda VII. na Světových dnech mládeže. Vlajku České republiky, která má Lisabonu sedmou nejpočetnější výpravu, nesla v průvodu Tereza Novotná, pracovnice Sekce pro mládež ČBK.

Když Svatý otec přijel v papamobilu, poutníci na něj volali „Viva Papa Francisco." Po pozdravu lisabonského patriarchy, kardinála Manuela José Macária do Nascimento Clemente, byli právě mladí lidé protagonisty první části setkání se svou hudbou, písněmi a choreografií. Někteří symbolicky předávali Františkovi dopisy se svými četnými otázkami o životě, víře a příslušnosti k církvi, jiní na pódium přinesli symboly Světového setkání mládeže: poutní kříž a ikonu Panny Marie Salus Populi Romani.

„Drazí přátelé, Ježíš pro vás připravil štěstí, pro každého z vás: to nepřichází z hromadění věcí, ale z vašeho nasazení," řekl František na úvod svého proslovu v lisabonském parku Eduarda VII. Zatímco mladí lidé mávali vlajkami v barvách více než 190 národů zastoupených na letošním uvítacím ceremoniálu Světových dní mládeže, papež František řekl: „Byli jsme povoláni, protože jsme milováni. V Božích očích jsme vzácné děti a On nás každý den volá, aby nás objal a povzbudil, aby z nás vytvořil jedinečné a originální mistrovské dílo. Drazí mladí lidé, pomáhejme si uvědomit tuto skutečnost; kéž jsou tyto dny živou ozvěnou láskyplného Božího volání, protože v Božích očích jsme vzácní navzdory tomu, co naše oči někdy vidí, navzdory tomu, že jsou někdy zakalené negativitou a oslněné tolika rozptýleními," řekl Svatý otec.

„Na rozdíl od algoritmů sociálních sítí, které spojují jméno se sympatiemi a preferencemi, Bůh skutečně zná jedinečnost každého člověka," řekl papež mladým lidem a dodal: „Boží srdce bije pro každého z vás."

Papež František:
Bez konkrétní lásky nemá náš život žádnou váhu

V pátek 4. srpna zahájil papež František svůj dopolední program v lisabonské zahradě Vasco da Gama. Na této rozlehlé zelené ploše měli účastníci Světových dnů mládeže příležitost k přijetí svátosti smíření a bylo tu umístěno 150 zpovědnic, které vyrobili mladí vězni z věznice Pasos de Ferreira. Byly postaveny z recyklovaných a recyklovatelných materiálů a to tak, aby byly přístupné i pro zdravotně postižené. Papež zde vyzpovídal tři mladé lidi: 21letého španělského chlapce, 33letou guatemalskou ženu a 19letého Itala.

Na setkání s portugalskými charitativními pracovníky v pátek dopoledne papež František zdůraznil, že křesťanská láska musí být ve světě hmatatelně prožívána a nesmí zůstat jen výplodem lidských fantazií. „Neexistuje abstraktní láska, ta neexistuje," řekl papež. „Konkrétní láska je ta, která zašpiní ruce."

S konstatováním, že je pro něj obtížné pokračovat ve čtení připraveného textu, Svatý otec improvizoval svou promluvu z poznámek, které si dělal během svědectví zástupců charitativních organizací, jedna například pomáhá nastávajícím matkám a jejich dětem, druhá zase lidem trpícím rakovinou.

Svědectví těchto služeb pomoci, která jsou podle papeže součástí reality, která zanechává stopu a je inspirací pro ostatní, postavil papež do kontrastu s těmi, kteří se kontaktu s chudými a lidmi na okraji společnosti vyhýbají a místo toho hledají jakýsi „destilovaný" život, který je však pouze fantazií.

Než papež vystoupil ze scénáře, zdůraznil, že konkrétní láska je původem a cílem křesťanské cesty a hovořil o dvou aspektech křesťanské lásky. Zdůraznil potřebu konat dobro společně, přičemž slovo společně zopakoval se stejným důrazem, s jakým po celé tři dosavadní dny svého pobytu v Portugalsku hovořil o tom, že církev je pro všechny.

S odvoláním na jedno ze svědectví papež František uvedl, že bychom nikdy neměli definovat lidi podle jejich nemoci nebo obtíží, ale naopak bychom měli uznat, že každý člověk je pro Boha a pro křesťanské a lidské společenství cenným a posvátným darem. „Tímto způsobem obohacujme všechny společně, a kéž všichni společně obohacují nás!" Tato slova hluboce rezonovala ve světle nedávného povolení eutanazie v Portugalsku, což papež František kritizoval ve svém středečním projevu k představitelům státu.

Poté papež hovořil o potřebě konkrétně jednat a vypůjčil si úryvek z homilie svatého papeže Jana XXIII. z roku 1960, kde říká, že církev není archeologickým muzeem, ale starobylou vesnickou studnou, která stejně tak jako v minulých generacích i nyní poskytuje vodu dnešním lidem. „Tato studna je určena k uhašení žízně nově příchozích cestovatelů, stejně tak jako těm, kteří nesou tíhu a únavu ze své cesty!"

Na závěr svého improvizovaného projevu se papež vrátil k obrazu studny, která hasí žízeň lidí. „Pokračujte a nenechte se odradit. A pokud vás to odradí, dejte si sklenici vody a pokračujte."

Dopis řediteli zpravodajství České televize podepsalo přes 550 mladých z ČR v Lisabonu

Více než 550 účastníků české výpravy na Světových dnech mládeže v Lisabonu podepsalo dopis řediteli zpravodajství České televize, ve kterém se ohradili proti reportáži České televize 2. srpna v Událostech v 19 hodin a upozornili ho, že veřejnoprávní médium o početné české výpravě v Lisabonu zatím vůbec neinformovalo.

„Jsme tady v Lisabonu, velká skupina mladých věřících z České republiky, abychom se setkali s tisícovkami dalších mladých katolíků z celého světa. Společně se radovali, povzbudili se ve víře, vytvořili nová přátelství, ale také si odnesli nezapomenutelné vzpomínky na celý život. Je nás tu z ČR celkem 3177, a to není málo (například slovenských poutníků je tu jen něco přes jeden tisíc), jsme sedmá nejpočetnější delegace na SDM. Mnozí z nás jsme si na tuto cestu dlouhodobě spořili, ale také jsme se intenzivně podíleli na přípravě akcí v českém centru, kde každý den probíhá speciální program pro naše poutníky a doprovází nás tu 9 biskupů Čech, Moravy a Slezska. Taková událost se koná jednou za 3 roky a svým rozsahem je zcela mimořádná," stojí v úvodu dopisu mladých, kteří se dále ohrazují proti celkovému vyznění reportáže České televize a uvádějí některé věci na pravou míru.

Podle mladých nejsou v Lisabonu k vidění billboardy proti katolické církvi, o kterých se v reportáži hovoří, ale naopak ty, které srdečně vítají účastníky SDM. Problematika sexuálního zneužívání v církvi je samozřejmě bolestná, ale témata, o kterých mladí v Lisabonu debatují, jsou jiná a je jich velmi mnoho, např. ekologie či sociální nauka. „Především ale hovoříme o otázkách naší víry a našich životních hodnot."

Není také pravdou, že poutníky sužují vysoké teploty přes 35°C. „Po všechny dny od 26. července k dnešku teploty nepřesáhly 30°C. Horkem tedy netrpíme, naopak se někdy musíme i přioblékнout kvůli silnému větru."

Setkání je podle reportáže předražené, utratilo se 161 milionů eur. „Ale proč nebylo také zmíněno, že velkou část nákladů pokrývají samotní poutníci, kteří si účast na SDM platí? Nehledě na to, že do organizace SDM je zapojeno několik desítek tisíc dobrovolníků, kteří denně spí jen pár hodin a nepobírají za svoji práci žádný plat," stojí dále v dopise.

Mladí také ředitele zpravodajství upozorňují, že o výpravě a ani její početnosti Česká televize neinformovala, ani nepřinesla rozhovor s žádným poutníkem z ČR. „Je nás v Lisabonu přes tři tisíce a najde se mezi námi mnoho ochotných mladých lidí, kteří rádi poskytnou autentická svědectví přímo z centra dění. Panuje tu totiž především veliká radost. Ulice jsou plné nadšených osob, které se usmívají, vzájemně se zdraví, modlí se, zpívají a tančí. Mladí lidé přijeli za papežem a prožívají chvíle, na které nikdy nezapomenou."

Dále v dopise zmiňují Kodex České televize, podle kterého by informace, které poskytuje, měly být nestranné, stejně tak i nezávislé zpravodajství, informace a komentáře a veřejnoprávní médium by nemělo klesnout na úroveň bulváru.

Biskup Konzbul k mladým v Lisabonu:
Milosrdenství je nit, která nás spojuje s Bohem

Po čtvrtečním přivítání papeže Františka se mladí čeští poutníci opět sešli v českém centru k pravidelné katechezi a mši svaté, aby společně zahájili den. Program byl tentokrát zaměřen na sílu milosrdenství a odpuštění. Svoji katechezi tak brněnský biskup Pavel Konzbul otevřel připomenutím, že Bůh nám odpustí vše.

Biskup dále upozornil, že katolíci mohou odpuštění považovat za samozřejmé a přestat jej tak vnímat s vděčností. „Víme, že na kolik odpustíme my svým bližním, natolik odpustí Bůh i nám. Odpuštění nás vede ke svobodě a Bůh čeká, že se k němu v tomto připojíme," doplnil biskup.

Na závěr katecheze biskup Konzbul vyzval mladé, aby se nebáli odpouštět, i když to někdy není jednoduché. „Jsem přesvědčen že

milosrdenství je nit, která nás spojuje s Bohem a pokud toto činíme s úsměvem, tak se tato nit stane nití zlatou," uzavřel své povídání biskup.

Následovala adorace s možností svátosti smíření. Biskup Konzbul na jejím začátku vybídl účastníky k otevření srdcí k odpuštění. Mši svatou poté celebroval olomoucký biskup Josef Nuzik a kázal biskup Vlastimil Kročil z českobudějovické diecéze.

Biskupové Čech, Moravy a Slezska na Světových dnech mládeže

Papež František během Křížové cesty: Ježíš putuje na cestě po našem boku

V pátek 4. srpna se v lisabonském parku Eduarda VII. konala křížová cesta, jedna z nejslavnostnějších a nejdojemnějších událostí každých Světových dnů mládeže. Papež František mladým lidem připomněl, že Ježíš i dnes kráčí s nimi, plný lásky a naděje. Křížové cesty se účastnili také biskupové Čech, Moravy a Slezska.

Témata letošní Křížové cesty, kterou navrhli sami mladí lidé, se zabývala zraněními a slabostmi, které jsou přítomné v životě dnešních mladých lidí, včetně chudoby, osamělosti, netolerance, ničení stvoření a závislosti.

Křížovou cestu doprovázela ji tradiční i současná hudba a řada obrazů představujících jednotlivá zastavení, která vytvořil jezuitský umělec P. Nuno Branco. Na různých místech cesty mladí lidé - z Portugalska, Španělska a Spojených států - vydávali svá vlastní svědectví o utrpení, naději a lásce.

Papež František mladým lidem ve své promluvě mimo jiné řekl: „Když byl mezi námi Ježíš, chodil, uzdravoval nemocné, staral se o chudé, konal spravedlnost. Cesta, která se nám nejvíce vryla do srdce, je cesta Kalvárie, křížová cesta."

Dále zdůraznil, že Ježíšova cesta je Bůh, který vychází ze sebe, aby kráčel mezi námi. Připomněl triumfální slova ze začátku svatojánského evangelia: „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Vzpomínáte si?" zeptal se přítomných. A dodal: „A učinil to z lásky."

Papež poté vyzval přítomné, aby se zamysleli nad věcmi, které vnášejí do jejich života smutek, a zároveň jim připomněl: „Ježíš je tu s námi, pláče s námi, protože nás doprovází v temnotě, která vede k pláči." A vyzval mladé, aby se v tichu svého srdce podělili s Ježíšem o své smutky.

Po chvíli ticha papež František mladé lidi ujistil, že Ježíš svou něhou stírá naše skryté slzy a je vždy přítomen, aby nás zbavil samoty, obav a naplnil nás útěchou. Ježíš nás zároveň vybízí k tomu, abychom „riskovali milovat," a zároveň nás vždy doprovází na našich životních cestách.

Nakonec druhou chvíli ticha vyzval mladé lidi, aby se znovu zamysleli nad svým vlastním utrpením, úzkostí a trápením a také nad „touhou, aby se duše znovu usmívala." A zakončil svou řeč slovy útěchy, přičemž se znovu zaměřil na Ježíše, který „kráčí ke kříži, umírá na kříži, aby se naše duše mohla znovu usmívat."

Papež František se ve Fatimě modlil růženec s mladými lidmi s postižením

Papež František odletěl v sobotu 5. srpna brzy ráno vrtulníkem z lisabonské letecké základny Figo Maduro do Fatimy, která se nachází asi 75 km severovýchodně od portugalské metropole, aby se zde s hendikepovanými mladými pomodlil růženec.

Podle místních úřadů papeže ve Fatimě přivítalo přibližně 200 tisíc lidí, kteří na něj netrpělivě čekali již od brzkého rána. Téměř 40 portugalských biskupů se také připojilo k modlitbě růžence se Svatým otcem a modlili se společně se zástupem věřících. Růžencová tajemství vedli mladí lidé s postižením v několika jazycích. Papež František po dobu modlitby seděl naproti velké sochy Panny Marie Fatimské. Na závěr růžence všichni zazpívali modlitbu *Salve Regina* v latině.

Pod baldachýnem fatimské kaple Zjevení, která označuje přesné místo, kde se v roce 1917 třem dětem zjevila Panna Maria, položil papež k nohám sochy Panny Marie Fatimské zlatý růženec. „Drazí bratři a sestry, dnes pociťujme přítomnost Panny Marie, matky, která nám vždy říká: 'Udělejte všechno, co vám řekne Ježíš.' Ona nám ukazuje na Ježíše."

„Modlili jsme se růženec, krásnou modlitbu plnou života, protože nás uvádí do kontaktu s životem Ježíše a Marie. A rozjímali jsme o radostných tajemstvích, která nám připomínají, že církev může být pouze domovem plným radosti," dodal papež v krátkém projevu na konci modlitby. „Malá kaple, v níž se nacházíme, je jako krásný obraz církve: přívětivá; bez dveří. Církev nemá dveře, a to proto, aby do ní mohl vstoupit každý," dodal Svatý otec a na závěr požádal všechny přítomné, aby se ještě společně pomodlili *Zdrávas Maria.*

Papež strávil ve Fatimě dvě hodiny, a poté se vrtulníkem vrátil do Lisabonu, aby se soukromě setkal s portugalskými členy jezuitského řádu a večer předsedal vigilii s mladými.

Vigilie s papežem se podle odhadů účastnilo 1,5 milionu mladých lidí

Odhadem 1,5 milionu mladých se v sobotu 5. srpna večer shromáždilo v lisabonském Parku Tejo na modlitební vigilii s papežem Františkem, který vyzval účastníky Světového dne mládeže, aby se

Papež František na sobotní vigilii s mladými

stali kořeny radosti v životech druhých a na cestě životem čerpali z Ježíšovy lásky. Poutníci v parku přespali, aby se v neděli mohli na stejném místě účastnit bohoslužby se Svatým otcem.

Od časného sobotního rána zaplňoval třídu Dom Joo II. a přilehlé ulice v jižní části Lisabonu stálý a rostoucí proud poutníků, kteří přicházeli na vigilii a závěrečnou mši s papežem Františkem do Parku Tejo.

Svatý otec se i při proslovu odchýlil opět od připravené promluvy a v improvizovaném proslovu požádal účastníky, aby si vzpomněli na osoby, které v jejich vlastním životě působily jako paprsky světla. „Našli jste tváře, našli jste příběhy?" zeptal se. „Tuto radost, která z těchto kořenů vycházela, máme rozdávat. Protože máme kořeny radosti. A i my můžeme být pro druhé kořeny radosti."

„Prosím vás, vás, kteří jste zde, kteří jste se přišli setkat, abyste hledali Kristovo poselství, abyste hledali krásný smysl života: Ptám se vás: Necháte si to pro sebe, nebo to přinesete druhým?"

Na závěr svého krátkého vystoupení papež František zástupům řekl: „Zanechávám vám tuto myšlenku: Když upadnete, vstaňte. Choďte s cílem, trénujte každý den v životě. Nic v životě není zadarmo, za všechno se platí. Jen jedna věc je zdarma: Ježíšova láska. Takže s touto bezplatnou věcí, kterou máme, s Ježíšovou láskou, a s touhou kráčet, kráčejme s nadějí, dívejme se na své kořeny a jděme vpřed, beze strachu."

Po papežově promluvě následovala eucharistická adorace.

Ze závěrečné mše svaté 37. Světových dnů mládeže v Lisabonu

Nebojte se, povzbudil mladé papež František na závěr Světových dnů mládeže

V neděli 6. srpna na svátek Proměnění Páně slavil papež František mši svatou pro přibližně 1,5 milionu lidí v Parku Tejo, kde mladí lidé po sobotní večerní modlitební vigilii přenocovali. Při mši koncelebrovalo přibližně 10 tisíc kněží a 700 biskupů. Bohoslužba ukončila mezinárodní setkání mládeže, které do portugalské metropole přilákalo ve dnech 1.- 6. srpna statisíce mladých poutníků z celého světa. 3177 z nich bylo z České republiky, která měla na této události sedmé nejpočetnější zastoupení.

„Pane, je dobře, že jsme tady!" (Mt 17,4) uvedl papež František ve své homilii a citoval ze čtení evangelia tohoto dne. „Tato slova, která apoštol Petr řekl Ježíšovi na hoře Proměnění, chceme po těchto intenzivních dnech přijmout také za svá."

A dále pokračoval: „Drazí mladí lidé, rád bych se každému z vás podíval do očí a řekl vám: nebojte se, nebojte se!" Tuto známou výzvu svého předchůdce a zakladatele tohoto mezinárodního setkání mladých, svatého papeže Jana Pavla II. pak ještě několikrát zopakoval.

„Říkám vám něco velmi krásného: už to nejsem já, je to sám Ježíš, kdo se na vás v této chvíli dívá, dívá se na vás," pokračoval papež. „On vás zná, zná srdce každého z vás, zná život každého z vás, zná radosti, zná smutek, úspěchy i neúspěchy. Ježíš zná vaše srdce. On vidí naše srdce. A říká vám dnes zde v Lisabonu, na těchto Světových dnech mládeže: Nebojte se!"

Papež František dále během krátké promluvy před modlitbou Anděl Páně vyzval k míru ve světě a na Ukrajině. „Doprovázejme svými myšlenkami a modlitbami ty, kteří s námi nemohli být kvůli ozbrojeným konfliktům a válkám. V našem světě je jich skutečně mnoho. Při pomyšlení na tento kontinent cítím velkou lítost nad milovanou Ukrajinou, která stále velmi trpí. Dovolte mi, abych se jako starší člověk s vámi mladými podělil o sen, který nosím v sobě: je to sen o míru, sen mladých lidí, kteří se modlí za mír, žijí v míru a budují mírovou budoucnost," dodal. „Když se modlíme Anděl Páně, vložme budoucnost lidstva do rukou Marie, Královny míru. Až se budete vracet domů, pokračujte prosím v modlitbách za mír."

Mladí z Jižní Koreje se radují, že u nich budou další Světové dny mládeže

Příští Světové dny mládeže se budou konat v korejském Soulu v roce 2027

„Příští Světové dny mládeže se budou konat v Asii a bude to v Jižní Koreji, v Soulu. V roce 2027 se tedy přesuneme ze západní hranice Evropy na Dálný východ. Je to krásné znamení univerzality církve a snu o jednotě, jehož jste všichni svědky," řekl papež po závěrečné mši svaté na Světových dnech mládeže v Lisabonu bezprostředně před modlitbou Anděl Páně. Toto oznámení, na které se vždy netrpělivě čeká, se setkalo s hlasitým jásotem a potleskem.

Téměř třicet let po Světovém setkání mládeže na Filipínách (1995) bude příští Světové dny mládeže opět hostit asijská země. Jižní Korea již v srpnu 2014 hostila 6. asijský den mládeže, jemuž předsedal sám papež František, který přicestoval do Soulu a navštívil také města Tedžon, Kkottongnae, Solmoe a Haemi.

Ještě před touto událostí čeká mladé lidi další setkání, a to Jubileum mládeže v rámci Svatého roku, který se bude konat v Římě v roce 2025 na téma „Poutníci naděje".

Po mši svaté se ještě papež František v Parku Tejo setkal s dobrovolníky Světových dnů mládeže, kterým poděkoval za jejich práci a nasazení. Krátce před 18 hodinou se na letecké základně Figo Maduro účastnil ceremoniálu na rozloučenou a odletěl zpět do Říma.

Podle: www.cirkev.cz

Ústředna Moravských Spolků Vás srdečně zve na

84. Moravský den

23. a 24. září 2023

Litevské Světové Centrum

14911 127th St., Lemont, IL 60439

K tanci a poslechu hraje oba dny

Dechová hudba Legrúti

z Velkých Bílovic na Moravě

V sobotu 23. září 2023

7.00 večer - Taneční zábava s přivítáním hostů

V neděli 24. září 2023

10.30 dopoledne - Mše svatá

2.00 odpoledne - Kulturní program

Přehlídka krojů, zpěvy a tance v duchu národních tradic.

Potom následuje taneční zábava

Bližší informace www.unitedmoraviansocieties.org

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations available upon request

Direct Line: **773-910-3400**
Chapel: **708-562-5900**
e-mail:
marikbaken@sbcglobal.net
Continuing the Marik Family Tradition of Funeral service

CCU life
CZECH CATHOLIC UNION

České Katolické Jednoty

Fraternal Life Insurance Since 1879

Insurance & Annuity Products

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

Tatraship

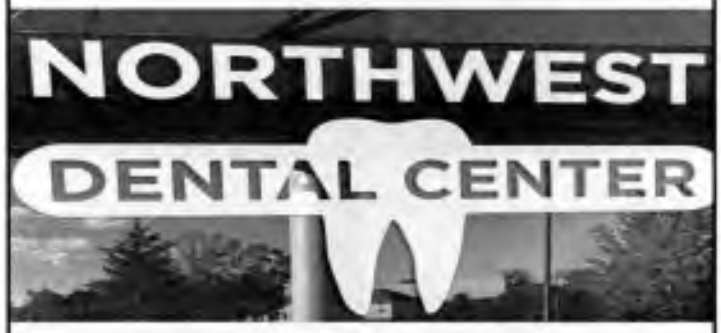
Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou ponúkame všetky druhy námornej nákladnej dopravy a súvisiace služby.

Zasielaní malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:
7250 W 90th Street, Bridgeview, IL 60455
Telefon: 708 576 8834
Email: **info@tatraship.com**
Viac informácii na: **www.tatraship.com**

www.DrSimkovic.com

Northwest Dental Center
Doctor of Dental Surgery
Oleg M. Simkovic

Implant Surgery, General Dentistry, & Oral Care
Mluvíme česky a slovensky - 32 let praxe

740 Northwest Highway
Fox River Grove, IL 60021
Ph (847) 639-9300 **Nwdental@att.net**

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.

Zajišťujeme právní a realitní služby na území České republiky

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041
Fax. +420 221 719 059
Mob. +420 602 205 400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Vděčná vzpomínka

29. září 2023 tomu bude osm let, co odešel k věčnému Veleknězi do svatyně nebeské náš milovaný duchovní otec

Fr. Odilo Crkva, OSB

Křestním jménem František Crkva se narodil 23. února 1926 v malé vesnici Brtnice u Jihlavy na pomezí Čech a Moravy. Pocházel z chudobné rodiny. Pod patronátem benediktinů mohl vystudovat gymnázium. V roce 1945 vstoupil do benediktinského řádu v klášteře v Emauzích v Praze. Zde složil řeholní sliby 11. července 1947 a přijal řeholní jméno Odilo. V Římě absolvoval studia teologie a gregoriánského zpěvu a kompozice. Zde byl také vysvěcen 26. července 1953 na kněze. Kvůli vládnoucímu komunistickému režimu se nemohl vrátit do vlasti a působil jako kněz v Itálii. V roce 1959 opat Ambrož Ondrák pozval Otce Odila do benediktinského kláštera sv. Prokopa v Lisle u Chicaga v USA. Zde strávil zbytek života. Působil jako profesor na místní benediktinské univerzitě. Protože ovládal několik cizích jazyků, dělal též opatského korespondenta. V klášteře konal dlouhá léta službu varhaníka. Byl vyhledávaným zpovědníkem, pro krajany z okolí sloužil každý měsíc české mše svaté. Obětavě vypomáhal v naší České misii v Chicagu. Na věčnost byl povolán ve věku nedožitých 90. let 29. září 2015. Slavné vzkříšení očekává na klášterním hřbitově v Lisle.

Vzpomínkovou mši svatou za něho budeme obětovat v České misii v Brookfieldu na sv. Václava 28. září 2023 v 6.00 večer.

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete v modlitbě

Mons. Dušan Hladík a krajané z České misie

Bolestná vzpomínka

S bolestí v srdci si připomínáme, že před sedmi roky byla na věčnost povolána naše milovaná maminka, babička, sestra, teta a neteř, paní

Dagmar Goliášová

Narodila se 17. listopadu 1948 v Praze. Do USA přišla v roce 1973 a zde se provdala za Karla Goliáše a měli spolu dceru Janu a syna Roberta. Po celý život pracovala jako stavební inženýrka. Zemřela 30. září 2016.

Mši svatou za spásu její duše i za jejího zemřelého manžela Karla Goliáše budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu ve středu 27. září 2023 v 10.00 dopoledne.

Na naše zemřelé s vděčností vzpomínáme a děkujeme všem, kdo se za ně s námi pomodlíte.

Jana a Robert, děti s rodinami
Eva Klapouchová, sestra s rodinou
Rodina Strachotova

Upřímná vzpomínka

30. září 2023 uplyne dvacet tři let od chvíle, kdy byl Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek, strýc a přítel, pan

Julius Maňkoš

Narodil se 12.srpna 1933 v Kapušanech u Prešova na Slovensku a pocházel z pěti dětí. Hluboce věřící rodiče mu vštípili do srdce víru v Boha a lásku k lidem, které jej provázely po celý život. Po okupaci Československa Sovětskou armádou v roce 1968 odešel se svou rodinou za svobodou do USA. Zde prošel mnoha zaměstnáními a jako starostlivý otec se pečlivě staral o svou manželku a tři syny. Mimo to byl aktivní v mnoha krajanských organizacích. Celý život byl poznamenán hlubokou vírou v Boha a vroucí láskou k Panně Marii. V naší krajanské komunitě v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru po dlouhá léta konal službu lektora a kostelníka. Jeho tělo nyní odpočívá v milované rodné zemi na Slovensku v Prešově.

Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována v sobotu 30.září 2023 v 6.30 večer v kostele České misie v Brookfieldu.

Děkujeme všem, kdo si na našeho milovaného manžela, tatínka a strýčka spolu s námi vzpomenou v modlitbě

Mária Maňkošová, manželka
Ján, Juraj a Nik, synové
a ostatní příbuzní v USA a na Slovensku

Vděčná vzpomínka

26. září 2023 tomu budou dva roky, co byl Pánem života a smrti povolán z pozemského putování do vlasti věčné náš bratr v Kristu

Karel Chrobák

Zakladatel Chicagského Velehradu a České misie,
náš dlouholetý lektor a sakristán a
učitel v České škole kardinála Berana.
tajemník České misie a redaktor Hlasů národa,
vyznamenaný biskupem Mons. Petrem Esterkou
Medailí za službu církvi, vlasti a národu

Slavné vzkříšení očekává na hřbitově
Panny Marie Královny nebe v Hillside, IL

Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat
v kostele České misie v Brookfieldu,
kam každodenně chodíval a konal službu u oltáře,
v sobotu 23. září 2023 v 6.30 večer.

**Kéž ve svatyni nebeské prožívá
s Pannou Marií, kterou miloval,
se svatým Josefem a všemi svatými
blažené patření na Boží slávu.**

***Děkujeme všem,
kdo si na něho vzpomenete v modlitbě.***

**Mons. Dušan Hladík
Darina Arvajovičova
a přátelé z České misie**

Vroucí vzpomínka

***Letos 2. září 2023 uplyne již devatenáct let,
kdy nás opustil milovaný manžel,
otec a dědeček pan***

Josef Hrudkaj

narozený v Tuří Remetách na Podkarpatské Rusi.
Jeho popel je uložen na hřbitově
Královny Nebes v Hillside, IL

***Mše svatá za něho i jeho zemřelou dceru Anežku
bude obětována v neděli 3. září 2023 v 10.30 dopoledne
v kostele České misie v Brookfieldu.
Děkujeme všem, kdo si na ně vzpomenou s námi.***

S láskou věrně vzpomínají

**Anežka Hrudkajová, manželka
syn Tony s rodinou
rodina dcery Anežky**

ČESKÁ MISIE V CHICAGU

**srdečně děkuje všem, kdo pomohli
v měsíci červenci v našem
kostele v Brookfieldu s organizací**

RUMMAGE SALE

**Vzdáváme upřímné Pán Bůh zaplať všem,
kdo darovali vhodné věci pro tuto akci. Zvláště
děkujeme těm, kdo vše připravili a pomáhali
s prodejem a také s následným úklidem.**

Výtěžek byl

$ 4485,-

**a bude věnován
na potřeby naší misie**

*Za Českou misii
Mons. Dušan Hladík*

Uznávaný diagnostik a lidový léčitel Páter František Ferda

P. František Ferda
(* 31. 3. 1915 Dražkovice u Spáleného Poříčí,
† 7. 7. 1991 Sušice)

Český římsko-katolický kněz František Ferda proslul doma i ve světě svými jasnozřivými schopnostmi. Jeho psychotronické schopnosti sahaly do minulosti i současnosti, dokázal nahlédnout také do budoucnosti. I na dálku byl schopen s využitím tzv. „informačního pole" stanovit přesnou diagnózu pacienta, příčiny a vývoj jeho onemocnění. Následně uměl vybrat nejvhodnější přírodní léky a doporučit vhodné postupy léčby. Byl to člověk se smyslem pro humor. Sám o sobě s oblibou říkával: „Já mám všechno na „f": František, Ferda, filosof, farář a fagotista".

František Ferda se narodil dne 31. 3. 1915 na statku ve vesničce Dražkovice, která leží mezi obcemi Struhaře a Spálené Poříčí. Jeho otec pracoval na statku v Dražkovicích jako šafář. Tatínek Františkovi zemřel v jeho 10 letech. Františka od dětství zajímala příroda. Rád listoval starými herbáři, zajímala ho síla a moc léčivých rostlin. Jejich účinky na lidský organismus si už tehdy vštěpoval do své paměti. Byl také aktivním hudebníkem. Výborně hrál na trubku a některé další hudební nástroje, mj. na fagot. Ve Spáleném Poříčí dokonce založil kvartet, se kterým příležitostně vystupoval. Muzicírování ho bavilo. Blízko měl i k ochotnickému divadlu.

František Ferda o sobě tvrdil, že se vždy chtěl vydat na duchovní dráhu a být knězem. Proto vystudoval arcibiskupské gymnázium v Praze a bohosloveckou fakultu v Praze-Dejvicích. V roce 1939 svoje bohoslovecká studia úspěšně ukončil a byl vysvěcen na kněze. V průběhu 2. světové války působil jako kaplan v obci Mýto a v Petrovicích u Sedlčan.

V únoru roku 1951 ho v jeho farnosti v Nechvalice v rámci proticírkevních represí zatkli a na základě vykonstruovaného procesu neprávem uvěznili. Vystřídal vězeňské cely v Ostravě, Opavě, Mírově, Jáchymově, Leopoldově, ve Valdicích a na Borech. Těžkou zkouškou prošel poté, co byl přemístěn do jednoho z nejhorších pracovních táborů nucených prací v Jáchymově. Tam byl poslán jako „zvláště podvratný živel". Političtí vězni tam museli ve strašlivých životních podmínkách zpracovávat (drtit a nakládat) uranovou rudu. Mnozí z nich zemřeli na místě, ti co se pokusili utéci, byli zastřeleni. Ostatní skončili s těžkými zdravotními následky. Mezi zdravotně postižené patřil i František Ferda. Od výkonu trestu v jáchymovských uranových dolech měl podlomené zdraví a trvale poškozené plíce.

V květnu roku 1960 vyhlásil prezident čsl. republiky Antonín Novotný amnestii. Tím skončil pobyt Františka Ferdy ve vězení na plzeňských Borech. Nesměl však působit jako kněz. A protože, podle tehdy platných zákonů, někde zaměstnán být musel, pracoval jako pomocný dělník v plzeňských pivovarech. Koulel sudy. Přesto nezahořknul, všechna bezpráví na něm páchaná bral jako Pánem Bohem na něho seslané životní zkoušky.

Svoje jasnovidné schopnosti prý objevil roku 1964 během svého působení v Plzni. Všechno se seběhlo následovně. Jednoho dne mu přišel dopis od jedné jeho známé. Ta si ve svém dopise stěžovala na svoje problémy se zdravím. František Ferda přemýšlel, jak by jí mohl pomoci, přičemž ruku měl položenu na dopisním papíře. Vtom se mu zatočila hlava a připadalo mu, že se postupně převtěluje do osoby člověka, který ho žádá o pomoc. To byl jeho způsob, jak se i později dostával do něčeho, co on nazýval „informačním polem". A najednou znal odpověď: „V ledvinách jsou šťavelany - v jedné celý kus a ve druhé ještě také písek".

Napsal tedy své známé dopis s doporučením, aby už neváhala a navštívila lékaře. V pražské nemocnici Na Bulovce následně diagnózu Františka Ferdy do puntíku potvrdili. Zopakoval tuto metodu ještě několikrát aby se ujistil, že se dokáže „napojit" na pacienta. Přitom pacient nemusel být v jeho blízkosti. František Ferda dokázal stanovit diagnózu člověka, vzdáleného od něj i několik stovek kilometrů. Stačilo, když mu někdo přinesl pacientovu fotografii nebo jím napsaný dopis. Mnohdy mu stačila i rukou psaná kartička s osobními daty pacienta. „Mám pocit, jako bych ze sebe vyslal paprsek zelené barvy. Ten se rychle klikatě pohybuje a pak se zastaví. Tak dojde k mému spojení s tím člověkem", popsal svoji specifickou diagnostickou metodu. Zcela na začátku své diagnostické činnosti musel na odpověď čekat poměrně dlouho, s přibývajícími zkušenostmi se délka jeho čekání na vstup do „informačního pole" výrazně zkracovala. V diagnóze pacienta se nikdy nezmýlil.

Odborníci, lékaři a vědci ho pak zvali na různé domácí i mezinárodní kongresy a konference, aby tam svojí metodou diagnostikoval jemu naprosto neznámé

pacienty. Svoji metodu diagnostiky slovně vysvětlil a prakticky předvedl v ruské metropoli Moskvě a v italském městě Milano. Odborníci následně jeho závěry ověřovali pomocí složitých vyšetření a laboratorních testů. K jejich úžasu a k údivu široké odborné veřejnosti František Ferda dokázal stanovit krevní tlak pacienta, počty jeho krvinek a přesně určit zánětlivá místa v těle člověka, kterého nikdy neviděl. S přehledem uměl stanovit příčiny vzniku choroby a navrhnout její léčbu. Do dnešních dnů se nikomu nepodařilo vysvětlit, jak je tohle všechno možné. Existuje u některých lidí dar jasnovidectví? Současná věda nemá na tuto otázku uspokojivou odpověď.

Roku 1968, v čase bouřlivých událostí „Pražského jara", svitla knězi Františku Ferdovi naděje na návrat k jeho duchovnímu povolání. Přihlásil se tedy znovu do pastorační služby. Rok nato (1969) sice obdržel státní souhlas s výkonem kněžské služby, ale tamní církevní tajemník mu odmítl přidělit opuštěnou faru z důvodu jeho léčitelské činnosti a s tím spojené rostoucí popularity. Štěstí se na něho pousmálo když dostal možnost působit jako duchovní správce u řeholních sester v „Domově důchodců" v Újezdci u Klatov.

Řeholní sestry mu byly při jeho práci léčitele nápomocny, ochotně mu pomáhaly se sběrem a sušením léčivých rostlin. Proto se tam mohl, kromě své duchovního činnosti, věnovat přibližně po dobu 9 roků léčení místních i zdaleka přicházejících lidí. Za svoji diagnostiku a jim rozdávané sáčky bylin si nikdy nevzal žádné peníze. Jídlo a dárky, které mu lidé přinášeli, rozdával pacientům, čekajícím na jeho vyšetření. Do konce jeho života těch vyšetřených pacientů byly odhadem desítky tisíc.

Roku 1978, ve věku 63 let, odešel do důchodu. V roce 1980 se odstěhoval do města Sušice, kde se už plně věnoval diagnostice chorob a léčitelství. Měl v této činnosti rozsáhlou klientelu, ve které nechyběli ani nejmocnější představitelé československého státu. Dojížděli k němu ministři čsl. vlády, na jejichž doporučení byl pozván na zasedání UV KSČ. Tam měl přítomným hodnostářům sdělit, že některé oděvní materiály byly

P. František Ferda
(* 31. 3. 1915 Dražkovice u Spáleného Poříčí,
† 7. 7. 1991 Sušice)

v naší zemi barveny nekvalitními, lidskému zdraví škodlivými látkami. Mnohonásobnému vítězi celostátní ankety „Zlatý slavík" Karlu Gottovi z těch důvodů tehdy doporučil, aby nosil pouze a jenom bílé (tj. neobarvené) spodní prádlo.

Mezi klienty Františka Ferdy patřil i tehdejší předseda komunistické vlády Lubomír Štrougal. Na lékařské vyšetření a pro radu k němu přijížděla také řada významných osobností z oblasti umění. Jeho pacienty, kromě již zmíněného Karla Gotta, byli pěvecká hvězda Hana Zagorová a ve světě uznávaný básník a spisovatel Bohumil Hrabal. Paradoxem doby je skutečnost, že v éře „budování socialismu v lidově-demokratickém Československu" Františka Ferdu bedlivě sledovala čsl. státní bezpečnost (zkráceně: StB). Vedla si na něho podrobný spis, ve kterém byl označen jménem „Felčar".

V Sušici působil v letech 1980–1991 jako vyhlášený diagnostik a oblíbený lidový léčitel. Každý den, prakticky až do své smrti, se obětavě a nezištně věnoval svým pacientům. Léčil je, velmi zjednodušeně řečeno, „babskými" radami, léčivými bylinkami, cibulí, česnekem a úpravou stravování. To u některých oponentů Františka Ferdy vedlo k uštěpačným poznámkám na adresu účinnosti takového léčení. K velmi hlasitým kritikům Františka Ferdy patřil profesním zaměřením chemik, záhadolog a tehdy známý publicista Ing. Věnceslav Patrovský. On sám nebyl lékařem, metodami Františka Ferdy se nikdy podrobněji nezabýval.

František Ferda už tehdy prorokoval antibiotickou rezistenci, která je dnes velkým problémem medicíny. Tento problém popsal následujícími slovy: „S aplikací penicilinu se počítalo především pro vojáky za 2. světové války. To aby nedošlo k okamžité otravě nebo aby mohly být zmírněny vysoké teploty pacienta. Potud bylo použití penicilinu na místě. Předpokládalo se však, že penicilin bude používán jen omezenou dobu a že potom nastane normální terapie, léčba do té doby běžná a osvědčená. Když se později zjistilo, že antibiotika stimulují přírůstky domácího zvířectva a když se tato stimulace začala využívat, objevil se nový problém. Antibiotika se začala ukládat v mase a v mléku domácích i divokých zvířat, v tělech ptáků a ryb, a samozřejmě také v tělech nás všech, lidí".

Varoval před používáním hliníkového nádobí, umělých vláken a z nich vyrobených oblečení a užitkových předmětů. Za velkou hrozbu považoval plísně v čerstvém ovoci, které po požití člověkem způsobují v jeho těle potíže. Upozorňoval zejména na to, že málokteré ovoce není potlučené, nekazí se a neplesniví. Snažil se poukazovat na možné nebezpečí, související s nadměrnou konzumací bílého cukru.

Dále pak upozorňoval na plísně v potravinách obecně. Vyskytovaly se často v kakau a v čokoládě. Plísně se do nich dostávaly pravděpodobně už v průběhu sklizně, skladování a zpracování zrnek, získaných z tobolek kakaového stromu zvaného „Theobroma cacao". Varoval před chemií používanou v zemědělství a před nebezpečnými chemickými látkami, které jsou záměrně přidávány do potravin.

František Ferda prý říkával: „Když budete dodržovat to, co jsem vám tady říkal, tak všichni, jak jste tady, budete zdraví až do své smrti. Umřete zdraví a v rakvi vám všem to bude jednou moc slušet." Některá jeho doporučení jsou stále velmi cenná, jiná dnes budí rozpaky. U dnešních poradců, pečujících o zdraví a zdravou výživu lidské populace, by pro svá tvrzení pravděpodobně našel pochopení. Ostatně posuďte sami, v následujícím textu najdete několik jeho rad:

Doporučoval jíst ovoce a zeleninu, která byla vypěstována v naší domovině a která z ní pochází. Hlásal, že je lépe mít v těle méně vitaminů než jejich nadbytek. Jídlo by mělo být pestré, a to jídlo, které nám nejvíce chutná, bychom měli jíst co možná nejméně - jenom tak se vyhneme návyku na jednu a tutéž námi oblíbenou stravu. Tvrdil, že snídat se má málo, obědvat kolem 14. hodiny a večer si dát, s přiměřeným časovým rozestupem, dvě večeře. Tělo, podle něj, totiž potřebuje nejvíce jídla právě večer. Ráno je dobré pít po douškách teplý čaj a k snídani jíst pšeničně-žitný chléb namazaný sádlem. Zdůrazňoval, že mouka je zdravá. Naopak rýže nebo těstoviny by měly být na našem jídelníčku pouze jednou týdně.

Konzumaci masa schvaloval, ale radil je jíst jenom v malém množství. Nejlépe pečené maso a střídat jeho druhy. Kladl důraz na kvalitu spánku, nikoliv na jeho délku. Připomínal potřebu člověka být obklopen přírodou, které je člověk součástí. Co se týče alkoholu, tak pokud nebyl příčinou pacientových problémů, mohl se, podle jeho názoru, denně konzumovat i panák pravé slivovice nebo v malém množství pivo „dvanáctku".

František Ferda byl přesvědčený, že nemoc a lék bývají často vedle sebe a největší vliv na zdraví člověka má především jídlo a pití. Jestliže se člověk některých jídel přejí, mohou se pro něj stát jedem. Takto vznikají alergie, které představují otravu dobrými věcmi. Vždycky a stále zdůrazňoval střídmost a pestrost v jídle a pití.

Život člověka je, podle Františka Ferdy, mj. také závislý na dobrém složení krve a na jejím dostatečném množství. To prý rovněž souvisí s jídlem a pitím. Například když se někdo přejí cibule, ztrácí červené krvinky. Nadměrným užíváním česneku ztrácí bílé krvinky, přejídáním ořechů nastávají křeče, nadměrným užíváním másla ztrácíme kyselinu křemičitou a jsme malátní. Přehánět se to prý nemá ani s ovocem, které způsobuje poruchu v rovnováze krevního cukru. Když jíme hodně medu, může dojít k velké slabosti, u někoho až k omdlévání.

Ačkoliv se v 80. letech 20. století problematika přítomnosti chemie v jídle ještě příliš neřešila, František Ferda dobře vnímal škodlivost některých zcela běžně používaných látek. Zejména to byla umělá sladidla, barviva, emulgátory a pod. Ve svém „Přípravném projevu lékařům" píše, že jde o otravné látky, které jsou přítomny: v obarvených cukrovinkách, v různých potravinových esencích (tj. koncentrovaných výtažcích), v rumu, v kofole, v přísadách do mléka a do masa. Uvádí, že šunka obsahuje sanytr (psáno též: sanitr, tj. dusičnan draselný, KNO_3). Salámy prý obsahují dusičnany, párek obsahuje arzen, v sýrech je velký obsah síry. A to všechno poškozuje krevní obraz člověka.

Kromě toho velmi vyzdvihoval důležitost nezávadnosti oblečení, které na sobě nosíme, a textilií, kterými se přikrýváme nebo v nichž spíme. Často se totiž přesvědčil, že barvy obsažené v oblecích, které běžně nosíme, na nás působí příliš toxicky a způsobují nejrůznější zdravotní problémy, včetně alergií. Varoval před barvami přítomnými v oblečení, které bylo zhotoveno z materiálu zvaného „džínovina".

Upozorňoval na nebezpečí spojené s používáním nátěrového ředidla zvaného fermež. Šlo přitom o varování před ohrožením lidského zdraví především těch lidí, kteří v pracovních dnech manipulují s barvami, laky a s chemickými látkami. Stále varoval před chemickými látkami, které nás obklopují. Tyto látky, podle něj, způsobují v organismu trvalý nedostatek kyslíku a škodí lidskému zdraví.

Po „sametové revoluci", která v naší zemi proběhla v listopadu roku 1989, se František Ferda mohl vrátit k výkonu kněžského povolání, které po celý svůj život miloval. Je smutné, že takovou příležitost dostal až na sklonku svého života. Nejspíše následkem nelidských podmínek v čsl. věznicích a tvrdé, otrocké práce v nezdravém prostředí jáchymovských uranových dolů se u něho rozvinula rakovina plic. Těžké nemoci podlehl před 32 roky, ve věku 76 let, dne 7. 7. 1991, v Sušici.

Jeho pohřbu, který se uskutečnil na hřbitově v Sušici, byly přítomny davy lidí. Mnozí ze smutečních hostů byli jeho pacienty, někteří lidé na něho s vděčností a s láskou vzpomínají dodnes. Římsko-katolický kněz František Ferda svými diagnózami a radami pomohl v průběhu svého života velkému počtu lidí a stal s uznávanou legendou mezi diagnostiky chorob a lidovými léčiteli.

S využitím dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Několik lékařských rad z internetu

Někteří lidé říkají, že nechtějí pít před spaním aby nemuseli v noci vstávat na toaletu.

Proč lidé (hlavně starší) v noci tolik močí?

Kardiolog k tomu říká, že když ve dne stojíte nebo sedíte, síla gravitace zadržuje vodu ve spodní části těla. Proto mohou lidem otékat nohy. Když si lehnete, vaše spodní část těla je rovnoběžně s ledvinami. Ledviny odstraňují vodu z těla a tak je to pro ně jednodušší. Spolu vodou se z těla odstraňuje i odpad.

Kdy je nejlepší čas pít vodu?

Kardiolog doporučuje pití vody pro její maximální účinnost v těchto časech:

2 sklenice vody hned po probuzení aktivují vnitřní orgány.

1 sklenice vody 30 minut před každým jídlem zlepšuje trávení.

1 sklenice vody před koupelí (nebo sprchou) snižuje krevní tlak.

1 sklenice vody před spaním, zabraňuje mrtvici nebo infarktu.

Před spaním pijte vodu, vyhněte se křečím v nohách během noci. Svaly nohou, když máte křeče, potřebují zejména vodu a vlhkost.

Pokud berete aspirin každý den, je nejlepší ho užívat na noc. Důvod je ten, že aspirin má „poloviční rozložení" 24 hodin. Takže pokud se nejvíce infarktů stává ráno, aspirin ve vašem těle bude tehdy na vrcholu. Ve vaší malé lékárničce vydrží aspiriny mnoho let.

Proč si nechávat aspirin na nočním stolku? Kromě bolesti v levé paži existují další příznaky, které naznačují infarkt: intenzivní bolest v bradě (a čelisti), nevolnost a silné pocení... Tyto příznaky jsou ale méně časté. Při infarktu je možné, že NEMÁTE ŽÁDNÉ bolesti na hrudi.

Pokud se někdy probudíte s intenzivními bolestí na hrudi, okamžitě spolkněte dva aspiriny s trochou vody. Řekněte záchranné službě do telefonu "infarkt"! a taky že jste si vzali 2 aspiriny. Sedněte si na židli u vchodových dveří a čekejte na záchranu. **HLAVNĚ!!! NELEHEJTE!**

ROZŠIŘTE TYTO RADY,
MŮŽE ZACHRÁNIT ŽIVOTY!!!

Redakci zaslala
Eva Peerson

„Česká“ Brazílie, Venezuela a Uruguay

Zatímco minulý měsíc jsme se „podívali“ ke krajanům do Chile, Mexika a Paraguaye, čeká nás tentokráte cesta do zdaleka nejrozsáhlejší země jihoamerického kontinentu, do Brazílie, zároveň též do dvou států s Brazílií na opačných koncích sousedících: do Venezuely a Uruguaye.

BRAZÍLIE je domovem tří až pěti tisíc krajanů, kteří obývají zejména jižnější/jihovýchodnější kraje. Krajanské spolky se vyvíjely především v jednom z aktuálně nejlidnatějších měst světa, v **São Paulu,** dále v hlavním městě Brasilia či ve státu Rio Grande do Sul s centrem v městě **Porto Alegre**. V Brazílii jsou nyní **dva čeští lektoři**, kteří jsou k dispozici českým potomkům i dalším zájemcům o český jazyk i národní kulturu, a to jak v São Paulu (aktuálně Ivana Malechová), tak i v menších sídlech jako Batayporã či Porto Alegre a Nova Petrópolis (po pololetích střídá Batayporu a samotný jižní cíp Brazílie v současnosti Matouš Hartman).

České stopy v Brazílii jsou rozmanité. „Z českých zemí se do Brazílie vyváželo především české sklo (lustry, bižuterie), ale i porcelán a jiné podobné zboží. Další Češi se do Brazílie dostali v rámci vědecké výpravy, již na popud Leopoldiny, manželky budoucího brazilského císaře Pedra I., vypravil do Brazílie kancléř Metternich. […] Z českých zemí v 70. a 80. letech 19. století odcházeli nejenom jednotlivci, ale celé rodiny či vesnice. Tak zvaní **‚Boemios‘** drželi při sobě a usazovali se v koloniích Joinville, SãoBento do Sul a Brusque ve státě Santa Catalina nebo v Nova Petropolis, Venancio Aires, Candelarii a dalších městech v Rio Grande do Sul.“ (Hingarová, 2015)

S Brazílií je spojené jméno **Jana Antonína Bati** a jeho obuvnického impéria. Jeho koncern v Brazílii vlastnil 300 000 hektarů půdy, kterou ke konci 40. let rozprodával levně českým imigrantům. „Jan Antonín Baťa patřil mezi nejvýznamnější české krajany v Brazílii. Jeho skutečné zásluhy a dílo jsou v současné době postupně objevovány jak v České republice, tak v Brazílii, kam se uchýlil před pronásledováním v období 2. světové války a komunismu.“ (MZV, 2015)

Baťova firma se od konce 20. let 20. století rozvíjela hned v několika jihoamerických státech (Chile, Peru, Argentina…). Jméno Bati je zanesené i v mapách: v brazilských státech Mato Grosso do Sula São Paulo nacházíme obce přímo s průmyslníkovým jménem: **Bataguassú, Batayporã a Batatuba.**

S Brazílií je spojené i jméno botanika, cestovatele, fotografa, etnografa a spisovatele **Alberta Vojtěcha Friče**, o jehož indiánských potomcích bylo psáno v minulém čísle. Právě v Brazílii začínal jako osmnáctiletý dobrodruh se svými objevnými jihoamerickými výpravami.

Dalo by se nadneseně říci, že Brazílie vděčí Čechům za své **hlavní město.** České (přesněji jihočeské) kořeny měl totiž

Úspěšný brazilský prezident Juscelino Kubitschek, po matčině straně rodu jihočeský „Kubíček“

brazilský prezident **Juscelino Kubitschek,** který žil v letech 1902–1976. Během svého vrcholně politického působení inicioval výstavbu hlavního města Brasilia. „Stihl za své prezidentské období v letech 1956–1961 změnit Brazílii v rozvinutý a ekonomicky silný stát a proměnit v realitu spolu se světovým architektem Oscarem Niemeyerem sen o novém hlavním městě, ve vnitrozemí byla vybudována za pouhé 3 roky a 7 měsíců metropole Brasilia, klenot moderní urbanistiky.“ (MZV, 2015b)

Do brazilské historie se zapsali dříve i další naši krajané: například **František V. Lorenz** sepsal **první česko-portugalský slovník**, sám ovládal aktivně či pasivně dokonce 104 jazyků. Doposud žijící český emigrant, osmdesátník **Bohumil Med**, proslul jako hudební vydavatel a profesor vážné hudby. Stejně jako P. Dušan Hladík je též laureátem ocenění GratiasAgit za propagaci ČR v zahraničí. „Pravidelně přispívá informacemi o aktuálním dění v České republice do sobotní rubriky soukromého rádia v Brasília, Superrádio FM. Zviditelňování České republiky v Brazílii napomáhá ale například také tím, že v rámci svého obchodu s hudebninami šíří české klasické autory a nakupuje hudební nástroje od českých dodavatelů.“ (MZV, 2015a)

Původní projekt jednoho z Baťových měst v Brazílii

VENEZUELA, dle Amerigo Vespucciho **„malé Benátky"** (italsky Venezia, zdrobněle: Venezuola), zažila první evropské kroky v roce 1498, přímo **Kolumbovy; Vespucciho** hned o rok později. Do Venezuely, otevřené naší politické emigraci, mířily kroky uprchlíků po vypuknutí komunistické totality v Československu. Ještě než se zbídačená země, která čelí humanitární krizi – nedostatku potravin a léků, vysoké kriminalitě..., stala také novou totalitou, žilo ve Venezuele okolo 500 československých krajanů – většinou z přistěhovaleckých vln navázaných na léta **1938, 1948 a 1968.** (Vaculík, 2010, s. 292) Velká část krajanů v důsledku špatných podmínek a nepříliš pozitivních vyhlídek do budoucna zvažovala či zrealizovala přesídlení ze země omezující svobodu a demokracii zpět do pravlasti, České republiky.

Češi přicházeli i do uruguayského Montevidea

Do **URUGUAYE** a jejího hlavního města **Montevideo**, které je jen 130 km vzdálené od argentinské metropole Buenos Aires, zajíždějí lodí přes záliv La Plata (při ústí řek Paraná a Uruguay) krajanští učitelé z Argentiny. „V Uruguayi dnes žijí převážně přistěhovalci z období po roce 1948, početně druhou skupinu představují emigranti po roku 1968. Celkem jde asi o 50 až 100 krajanů, u kterých už ale lze sledovat značnou míru integrace do zdejší společnosti. Donedávna se krajané zúčastňovali akcí na českém velvyslanectví, to však bylo roku 2008 zrušeno, krajané přišli o prostory k pořádání kulturních akcí a Uruguay dnes spadá do kompetence českého velvyslanectví v Buenos Aires. V roce 2002 vznikla Asociace přátel České republiky v Uruguayi, která má 89 členů, ovšem ne všichni jsou krajané, někteří jsou pouze ‚fanoušky' české kultury. Krajanka Olga Kreclová v současnosti dobrovolně vyučuje český jazyk v centru Montevidea." (Řeháčková, 2017, s. 75)

Do sousední země, Argentiny, kde se usadilo Čechů/Čechoslováků zdaleka nejvíce, společně *Hlasy národa* zavítáme zase za měsíc.

Marie Štěpánová
Česká republika

Bohumil Med. český patriot v Brasília. MZV. Dostupné z:https://www.mzv.cz/brasilia/cz/kultura_krajane_skolstvi/vyznamni_cesi_v_brazilii/prof_bohumil_med.html [cit. 2023-08-17]
Hingarová. V. a kol.(2015):*LaMigrace. Portál o vystěhovalectví do zemí Latinské Ameriky.* Praha: FF UK. Dostupné z: https://lamigrace.ff.cuni.cz/ [cit. 2023-08-17].
Jan Antonín Baťa a jeho města v Brazílii a ve světě. MZV. Dostupné z: https://www.mzv.cz/brasilia/cz/kultura_krajane_skolstvi/vyznamni_cesi_v_brazilii/Georgia_capistrano_da_costa_disertac_o_as.html[cit. 2023-08-17]
Vaculík, J. (2009) *České menšiny v Evropě a ve světě.* Praha: Libri.
Řeháčková, P. (2017) *Čeští krajané v Jižní Americe.* Diplomová práce. Brno. MUNI, FSS.

Legenda o svaté Ludmile

Příběh pro děti, rodiče a i prarodiče

Útěk kněžny Ludmily na Tetín

Blahoslavená Ludmila nechtěla jitřit spor ke škodě země a rozhodla se dobrovolně ustoupit. Pokorně vzkázala Drahomíře:

„Po žádném podílu na vládě tvé ani majetku tvém nezatoužila duše má. Ani panovati nechci nad tebou. Vezmi si své syny, jak je ti libo, a s nimi sama vládni. Mně však dopřej svobodu, abych mohla sloužiti Kristu, našemu Spasiteli, na místě, kde ty budeš chtít."

Čím více se ale svatá pokora podrobuje zlu, tím více se pýcha ďáblem podněcovaná vypíná. Drahomíra s pohrdáním odmítla splnit vlídnou a laskavou prosbu tchýně.

Zbožná Ludmila se zachovala podle Matoušova evangelia: „Když vás budou pronásledovat v jednom městě, utečte do jiného." Opustila Prahu a odebrala se na vdovský hrad Tetín. Spolu s ní odešel i slovanský kněz Pavel, její zpovědník a důvěrník.

Kněžna Ludmila měla na paměti slova Jobova: „Cizinec nezůstával přes noc venku, pocestnému jsem otevíral dveře." Proto neodmítala přístřeší pocestným. Dveře jejího domu na Tetíně byly dnem i nocí otevřeny pro každého, kdo šel kolem.

Ludmila opustila Prahu a odebrala se na vdovský hrad Tetín. Spolu s ní odešel i slovanský kněz Pavel, její zpovědník a důvěrník.

Václav měl v noci skličující vidění

Věštba mladého Václava

Jednoho letního dne, krátce po probuzení, řekl Václav členům své družiny:

„Měl jsem v noci této skličující vidění, družino moje. Zdálo se mi, že vidím dům kněze Pavla, zpovědníka kněžny Ludmily. Dům dříve sám hezkými a prostornými ochozy dokola obehnaný, jak zbořen jest a jeho obyvateli opuštěný."

Obrátil na chvíli oči k nebi, jakoby tam hledal pravý smysl vidění.

„To zboření domu věští nešťastnou smrt ctihodné paní a báby mé, kněžny Ludmily. Dům opuštěný představuje, že kněží a duchovenstvo, v naši ochranu svěřené, ze země vypuzeno bude a jejich majetek rozkraden."

Po chvíli zamyšlení vyhlédl Václav z okna a pokračoval: „Zcela jistě žena, co mě zrodila, její jméno ani vysloviti nechci, v srdci i skutcích pohanka, spolu se svými nehodnými Boha neznajícími kumpány, jen z lakoty své tchýni svoji zahubiti chce." Tato věštecká slova se nad slunce jasněji splnila.

Drahomíra posílá zabít Ludmilu

Drahomíra žárlila na svoji tchýni stále více, především pro oblibu, kterou měla u prostého lidu. V hanebné záští poštvala své nejkrutější muže proti Ludmile, aby ji zavraždili: „Proč má býti mou paní? Zabte ji a já budu dědičkou vší moci."

V podvečer 15. září roku 921 přijela k hradu Tetín skupina ozbrojenců a domáhala se vstupu. Obránci nebyli žádní lekaví zajíci, kteří by utekli při prvním třesknutí mečů. Postavili se útočníkům na odpor. Před vstupem do hradu se rozpoutala bitka. Vnější hradba byla dobyta až po dlouhém úporném boji. Mnoho věrných zaplatilo životem, zbytek ustoupil do vnitřního dvorce.

Nad lesy v dáli již padal soumrak, ale stále bylo ještě vidět dole tekoucí řeku Berounku. Slunce za obzorem na půlnoční straně barvilo mraky do ruda. Byla to předzvěst toho, co mělo přijít a co již Ludmila nemohla změnit. Tam na půlnoc si měla pospíšit, dokud byl čas. Měla prchnout, jak jí radil její zpovědník Pavel. Teď už to není možné. Brána je pobořená. Spatřila ozbrojené muže vjíždět pyšně do hradiště přes hradní příkop.

Kněžna Ludmila už neměla pochyb o tom, co útočníci chtějí podniknout. Znala ty muže dobře. Věděla, proč přijeli. Jejich oči to říkaly. Byla v nich zloba a touha zabíjet. Nyní byla jejich velitelkou panovačná Drahomíra. Nic je nezastaví.

Ludmila věděla, proč útočníci přijeli. Jejich oči to říkaly.
Byla v nich zloba a touha zabíjet.
Nyní byla jejich velitelkou panovačná Drahomíra.

Ludmila požádala o svatou zpověď.
Potom kněz Pavel sloužil mši svatou a ona přijala tělo i krev Páně.

Ludmila se zpovídá Pavlovi

Kněžna Ludmila přikázala zavřít bránu vnitřního dvorce. Tušila, že těch několik málo věrných ji neubrání. Už nikdy neuvidí zapadat slunce. Věděla, že tato noc bude její poslední. Pochopila, že její pokora a vstřícnost nebyly nejlepší zbraní v krutém světě chamtivosti a moci chtivosti. Proč by si ta druhá nemohla vzít to, co má ona. Nyní je přeci silnější. Má knížecí družinu a její bojovníci jsou již na hradě.

Povolala k sobě svého zpovědníka Pavla. Požádala o svatou zpověď. Potom kněz Pavel sloužil mši svatou a Ludmila přijala tělo i krev Páně. Pak se připravovala na smrt. Ležela na svém loži, čekala, až přijdou. Byla připravena přijmou smrt, byla smířena s osudem. Dožila se požehnaného věku, který byl v té době dopřán jen vyvoleným.

Ludmile bylo 61 let. Přežila své syny a už 32 let, více než polovinu svého života, byla vdovou. Vychovala své vnuky Václava i Boleslava, aby se stali mocnými vládci jako jejich děd Bořivoj, velká láska jejího života. Čeká na ni na nebesích. Hluboce věřila, nyní kdy tušila nevyhnutelnou smrt, že se spolu opět setkají.

Frank Nekovář, Praha

Amerikán z Lužic (9)

Životní příběh Štěpána Příkazského

Na druhý den jsme se jeli podívat na čakru manželů Bahrových. Cesta vedla neutěšenými křovisky. Neudělala na mě hezký dojem. Půda kolem byla zbarvená do červena, rostlo tam jen trní a žádný pořádný strom. Ovšem po nějakém čase se krajina proměnila v širokou pampu, krásnou mýtinu s černou půdou, jež byla obseta vojtěškou. To už byl příjemný pohled. Byli jsme u cíle - v blízkosti řeky Salado.

Na jedné straně mýtiny byly dvě chaty, za nimi pak už jen ten trnitý porost. Větší chata sloužila pro uskladnění vojtěšky. Menší měla být mým obydlím. Připadala mi jako vyčarovaná z nějaké strašidelné pohádky. Nebyla nikterak veliká. Měla asi čtyři metry čtvereční. Tři její strany sousedily s roštím tak hustým, že by přes něj dobytek nepřešel. Strana čtvrtá skýtala volný výhled do obdělané mýtiny.

Obydlí mělo střechu z hlíny naházené na dřevěné desky. Uvnitř nábytek nahrazovaly čtyři kolíky zaražené v zemi, na nich pak byly příčně položeny desky. To měl být zřejmě stůl. Dále tam ležel pytel jako podestýlka a polštářek z pytloviny. Nic více už tam nebylo. V tomto prostředí se měl odehrávat můj budoucí život.

Bahr mi sundal z vozu zavazadlo, přidal jakousi potravu a vyložil z kapsy 30 centů. Pak zapískal na prsty. Netrvalo dlouho a objevil se napůl civilizovaný indián jménem Mansini. Vzájemně nás představil a pravil směrem ke mně:

„Když si někdy s prací nebudeš vědět rady, Mansini ti pomůže. Nedaleko odtud je pastvina, kde máš šest koní. Mansini ty koně zná, pomůže ti je z pastvy přihnat, popřípadě zapřáhnout."

Nebyl jsem schopen slova. Stále jsem ještě zíral na ten svůj „palác." Cikáni u nás měli lepší obydlí než já měl teď. Měli ho aspoň obílené. Kristepane, problesklo mi hlavou.

Kmotr mi podal ruku a odjel. Sedl jsem si na pařez před chatrč a zíral do prázdna. Z kůlny náhle vyšel kohout. Že bych měl spávat najedná posteli se slepicemi? Asi to tak bude.

Ze zadumání mě vyrušil psí štěkot. Už v šeru jsem uviděl přicházet chlapíka. Byl zarostlý až běda, jenom zuby a oči se mu bělaly. Na rameni měl nějakou starou pušku, v ruce mačetu a kolem sebe pět psů. Přišel až ke mně a cosi mi povídal. Nevěděl jsem však co. Jak přišel, tak i odešel.

Uložil jsem se ke spánku a brzy usnul. Až ráno mi Mansini vysvětlil posunky, že to byl soused, který tou večerní dobou šel na lov divokých kachen.

Vracel se z něj kolem poledne a nabízel mi svůj úlovek. Za dvě kachny chtěl 30 centů. Z kapsy jsem vylovil peníze, které mi dal Carlos Bahr. Štěstí, že mně aspoň něco dal.

Napadlo mě, že bych se mohl jít podívat na koně. Prošel jsem lesní cestou, asi pět set metrů dlouhou, a náhle se mi otevřel pohled na širošírou rovinu o velikosti tisíce hektarů. Byla porostlá zelenou trávou a na ní se pásla stáda koní, ovcí i koz. Cožpak se v tom dalo najít šest koní?

Vzpomněl jsem si na Mansiniho a namířil si to k jeho chatrči. Pomocí slovníčku, jakož i rukou a nohou, jsem se mu snažil vysvětlit, že potřebuji dva koně. Po chvíli mého „cvičení" přisvědčil, že mi rozumí.

Jednoho koně měl uvázaného u chaty, kde se pásl. Přivedl ho na ohlávce a dal mu na hřbet malou dečku. Vyšvihl se na něj a zamířil si to ke stádu těch pasoucích se koní.

Naše koně poznal podle barvy a značek, jež měly vypálené na stehnech. Odloučil je od jiných a přihnal k mojí chatrči do malé ohrady. V té mi pak pomohl chytit a zapřáhnout dva koně do sekacího stroje, kdežto ty zbývající pak pustil zpět. Stroj byl dobrý, také koně pěkně chodili, takže nasečené vojtěšky přibývalo. Kolem deváté hodiny ranní nechal jsem koně koňmi, vojtěšku vojtěškou a šel si poprvé zkusit svoje kuchařské umění.

Na věčném ohni se již vařila voda. V ní jsem opařil obě kachny, potom je oškubal a vykuchal. Na zemi jsem nikdy nevařil, a tak jsem se dopustil omylu. Položil jsem plecháč na hořící hranici dřeva a šel jsem znova pracovat. Za chvíli jsem se vrátil zkontrolovat, jak vaření pokračuje. Jenže ouha! Dřevo na jedné straně shořelo rychleji než na druhé, což zapříčinilo, že plecháček se převrhl. Polévku vypila země, kachen se zmocnily slepice a už oklovávaly uvařené maso. Tedy polévka pryč, maso pryč. Měl jsem po obědě.

Musel jsem zase uvařit jenom ten argentinský čaj s kusem chleba. Také Mansinimu jsem nabídl trochu čaje v otlučeném hrnku, což s vděčností přijal. Nadrobil si do něj chléb.

Po našem skromném obědě jsem šel shrabávat vojtěšku do řad, Mansini pak z těch řad dělal malé kupky. Tím jsme se zaměstnali až do večera. Na večeři byl zase jen čaj s chlebem.

Bylo asi něco málo po půlnoci, když mě probudilo jakési šimrání. Záhy se proměnilo v bolestivé bodání. Vyskočil jsem jako jelen a rozsvítil svíčku. K mému velkému údivu jsem zjistil, že jsem doslova obalen velikými černými mravenci, a to velikosti, jakou jsem si ani nedovedl představit. Lože se jimi jen černalo. Asi cítili déšť, a proto se stěhovali do vyšších míst. Moje chatrč jim stála v cestě, tudíž jí procházeli bez jakýchkoliv jiných úmyslů. I přesto jsem měl tělo v jednom ohni. Pár se jich do mě zakouslo.

Tělo jsem si musel omýt studenou vodou. Pak už na spánek nebylo ani pomyšlení. Přiložil jsem tedy dříví na věčný oheň a začal vařit, jak jinak, čaj.

Zanedlouho se na východní straně oblohy začalo rozednívat. V dáli se ozval dusot koní. Mansini, řekl jsem si. Ale proč tak časně? Byl to skutečně on.

Začal mi gestikulovat, že přijde tropická bouře a měli bychom se snažit dostat vojtěšku pod střechu.

Nerozuměl jsem všemu, ale jaksi jsem vycítil a pochopil, že jde pro koně.

Připravil jsem vůz, postroje i nářadí. Mansini se za chvíli vracel se stádem koní. Otevřel jsem mu bránu od ohrady. Pak jsme si zase spolu sedli k čaji a kousku chleba. Ukazoval jsem mu na těle, co mi způsobili mravenci. Zasmál se tomu a potvrdil mi názor, že když se mravenci stěhují, déšť je jistý.

Po snídani jsme se pustili do práce. Každou kupku vojtěšky Mansini nabral na vidle a podal mi ji na vůz. Já je tam skládal do úhledných bloků. V přestávkách jsme se počastovali čajem. Podařilo se nám odvozit a uschovat veškerou vojtěšku, která byla na poli. Bylo na čase. Bouře se hlásila vzdáleným duněním a blížila se kvapem.

Koně jsme vypustili do pastvin. Vrata od kůlny, naplněné až po střechu vojtěškou, jsme zajistili proti větru a v klidu čekali, co bude následovat.

Přišel takový vichr, že jsem se obával, aby mi neuletěla chatrč. Nestalo se tak. Nekladla mu totiž žádný odpor. Jednou stranou do ní vítr vniknul, protější zase vyletěl. Během bouře se nedalo počítat s tím, že člověka ochrání. Museli jsme proto utéct do kůlny, která byla udělána bytelněji. Ulehli jsme na voňavou vojtěšku. Venku bylo slyšet boží dopuštění. S takovou bouří jsem se ve svém životě ještě nesetkal. Blesk střídal blesk, rachot následoval za rachotem, shora na zem padaly kubíky vody.

Po bouři jsme vyšli zkontrolovat okolí. Bylo výrazně jiné. Všude kolem se rozlévala voda, pouze chata s kůlnou, v níž byla uskladněna vojtěška, vyčnívala jako ostrov. Mansini se odhodlal s koněm tu vodu přebrodit a dojít ke své chatě. Zůstal jsem sám.

Vojtěška vydávala tak silnou vůni, že z ní bolela hlava. V kůlně se proto nedalo spát. Rozhodl jsem se vrátit do chatrče. Postel mi tam tvořil mokrý pytel. Ten jsem vyměnil za suchý a usnul jsem. Rychle a tvrdě.

Kolem půlnoci však začal tichý, zato vydatný déšť. Střecha nevydržela a na mne se lila a lila voda a začaly padat kusy bláta. Musel jsem se převléct a pokusit se dokončit přerušený spánek přeci jenom v kůlně na vojtěšce.

Ráno po vodě nebylo ani památky. Všechna vsákla do suché, vyprahlé půdy. Přesto se však v poli nedalo nic dělat. Cokoliv by udělalo více škody než užitku.

Chtěje využít volného času, chytil jsem si s pomocí Mansiniho koně, abych si přivezl nějakou obživu z městečka vzdáleného asi pět kilometrů.

Kobylka letěla jako vítr, takže jsem dorazil do města ani ne za hodinu. Našel jsem obchod, ve kterém mně patron Carlos zařídil úvěr. Nakoupil jsem zásoby a pak už se zbytečně nebavil a obrátil koně k domovu. Kobyla, částečně polekaná houkáním aut, vyrazila jako zběsilá. Stále jen stříhala ušima a frkala. Když jí pak vyskočil pod nohama divoký králík, vzepjala se a dala se na bláznivý úprk, že jsem se musel držet vší silou, aby mě neshodila. K dovršení všeho se uvolnil pytel a začal poskakovat a šustit, čímž se ta bláznivá kobyla ještě více polekala a nezastavila se, až doma na dvoře.

Argentinští koně nejsou jako evropští, které jsme česávali kartáčem, později i hřebelcem. Také jsme jim zdvíhali nohy, a to jak přední, tak zadní. Též jsme na kopýtka klepávali hůlkou, aby si zvykli na kování. V Argentině hříbě do tří let zná jenom gauča (pasáka), nikoho jiného, proto se z něj stává divoch. Takového koně neokováte, takže devadesát procent argentinských koní nemá okování.

To byl i případ mé kobyly. Otřel jsem ji od potu s úmyslem poslat ji na pastvinu. Když jsem však rozvázal pytel s nákupem, byl jsem nucen plán změnit. Jak kobyla běžela, balíčky s nákupem se natřásaly tak, že jednotlivé komodity se vysypaly a promíchaly v neuvěřitelnou směs. Dal se z toho zachránit pouze chléb. Zbytek se musel vyhodit do smetí. A tak bylo zapotřebí vydat se znovu do města.

V poli bylo stále moře bláta a nálada u mě prachmizerná. Rozhodl jsem se, že navštívím jistou krajanskou rodinu, o které mi kmotr Carlos říkal, že bydlí poměrně blízko mě. Vedla k ní pěšina tmitým lesem, pak se stočila k zavodňovacímu kanálu, po jehož hrázi se dalo bezpečně přijít až k jejímu domu. „Palác" jsem během nepřítomnosti mohl nechat bez dohledu, neboť tam se nedalo nic ukrást.

Šel jsem docela dlouho a neviděl přístřeší. Pozemek podél kanálu byl stále lemován lesním porostem. Bylo znát, že život ve zdejším kraji přináší voda.

Až když se začalo šeřit, objevilo se mezi stromovím očekávané obydlí. Směrem ke mně se vyřítili dva psi a protivným štěkotem na mě doráželi. Kdosi je okřikl. Byl to hospodář a zval mě do stavení. Příliš se od mého nelišilo. Stěny byly ze dřeva pomazaného blátem. Střecha byla jako moje, z naházené hlíny. Manželé Červovi, Češi z Volyně, mě uvedli do prostorné místnosti a tam mi vyprávěli o svém životě.

V Argentině žili jen oni, jejich děti zůstaly u babičky v Polsku. Finanční situace jim nedovolovala zakoupit lístky na loď i dětem, a tak rodina nežila pohromadě. Život tu měli těžký a neveselý. Kupříkladu voda ve vykopané studni byla hořkoslaná. Ničila játra i ledviny.

Z toho důvodu manželé brali vodu ze zavodňovacího kanálu, což byla de facto voda z řeky, nikterak čistá, avšak neměla ony zhoubné účinky.

Manželé vzpomínali na Volyni, na výpravné statky, lány úrodných polí, prosperující sady a chmelnice a stáda ušlechtilého dobytka. Toto bohatství opustili, aby zapadli do takovéto pustiny. Mohla za to polská vláda, která s Ukrajinci a Čechy nejednala v rukavičkách. Proto houfně odcházeli do ciziny, kam byli vábeni agenty cestovních společností.

Můj příběh byl odlišný, ale výsledek stejný jako u manželů Červových: vpadl jsem do dřiny a mizérie.

Měl jsme Slovácko rád. Měl jsem tam těžkou práci, ale nikdy bych ji nevyměnil za sebevětší bohatství v cizině. Jak už bylo řečeno, vždy jsem všem rozmlouval, aby do ciziny nejezdili, že je nebude hýčkat, aby zůstali věrni rodnému kraji, kde hlady nezemře ten, kdo chce pracovat. Darmo však. Osud mi byl psán jinak. Hodil mi pod nohy překážku v podobě umíněné nevěsty. A já neuměl udělat nic rozumnějšího, než odjet do cizích krajů, jako by jiná děvčica neexistovala. Mohl jsem si přece najít jinou. Neudělal jsem to. Teď už nemělo smysl hořekovat. Muselo se jen vydržet. Ten rok či dva snad nějak přetrpím, uvažoval jsem, a pak se rád vrátím.

„Paní Červová, jak se dělá chléb?“ odbočil jsem náhle. „Sice jsem vídal maminku, jak ho dělávala, avšak jen povrchně. Vzpomínám si, že večer dala do díže trochu vlažné vody a kvásek a nechala to v teple kvasit. Druhý den tam přidala mouky, načež to vše smíchala dřevěnou kopistí. Toto jsem sledoval bez zájmu, proto se nedivte, že do detailu to nevím.“

„Podívejte se, mladíku, celkem to žádný zázrak není. Zde vám dám dva malé bochníky z kukuřičné mouky, což vlastně je ten kvásek. Večer naberte do nějaké nádoby vlažné vody, pak tam ten jeden bochánek rozdrobte a přidejte tam dvě hrsti soli - nu, a to je vše. Ráno pak to zahustěte moukou a nechte to něco vykynout. Důležité však je, aby byla pec náležitě vytopena, což poznáte podle toho, že strop pece bude oslnivě bílý a nesmí mít žádné černé skvrny. To je celá věda.“

Jelikož jsme se poněkud zapovídali, byla už pozdní noc. Abych si zkrátil cestu, vzal jsem to směrem k mé chatrči pěšinkou přes les. Alespoň tak jsem si to představoval. Skutečnost byla jiná. Někde jsem sešel z cesty a podařilo se mi zabloudit. Chodil jsem jen dokola a dokola až do doby, než se na východní straně udělal proužek světla. Pomohl mi v orientaci. Dříve to nebylo možné, poněvadž obloha byla zatažena a nebyly vidět hvězdy.

K ránu jsem konečně spatřil své obydlí. Byl jsem unaven tělesně i duševně. Mimochodem jsem pohlédl na vyčnívající trámek chatrče. Blesklo mi hlavou, zda by unesl moje tělo. Jestli žít jako teď, pak je lépe nežít. Černé myšlenky jsem ale rychle zaplašil. Co by si asi řekli doma? Byla by to jejich smrt. Jejich syn v daleké Argentině nic nevydržel. A koneckonců po každé bouřce slunce zase vysvitne, takže i po takovémto rozpoložení musí přijít zklidnění. Přece musím ukázat, že jsem chlap, Čechoslovák, jak mně kdysi říkal Vavrys.

Lehl jsem si do vojtěšky a dospával promarněnou noc. Spal jsem však jen asi hodinu. Zas byl slyšet dusot koní a pokřik starého Mansiniho. Otevřel jsem mu branku od ohrady. A přizval ho na ten zpropadený argentinský čaj.

Po stále stejně fádní snídani jsme zapřáhli dva koně do žacího stroje. Dalo mi dosti práce Mansinimu vysvětlit, že ho zaměstnám až odpoledne, že teď může odejít. Já pak jezdil jako tatar, takže plocha posečené vojtěšky se utěšeně zvětšovala. V poledne jsem se rozhodl udělat si škubánky s vejci. Mouku mám, vejce také, odvaha mi nechybí. Vzal jsem talířek a udělal v něm řídké těsto. To jsem pak po kouscích házel do vařící vody. Škubánky vyplavaly nahoru. To značilo, že jsou uvařené. Vybral jsem jeden, abych ochutnal. Neměl žádnou chuť. Bodejť, já je neosolil! Koho by napadlo, že škubánky se solí.

Odešel jsem k louži vody omýt plecháč. Když jsem se vrátil, škubánky se jen černaly. Byly plné mravenců. Pranic jim nevadilo, že jsou bez soli. Chutnaly jim znamenitě.

Zkusil jsem ještě druhý pokus: škubánky očistit od mravenců a rozbít na ně dvě vajíčka. Přidal jsem tam špetku soli. Po chvíli to začalo prskat a jevilo se mi to hotové.

Vzal jsem talíř a chtěl ho odnést z ohniště na primitivní stůl. Byl ale tak horký, že jsem ho musel pustit na zem. Zbyly mi popálené prsty.

Vtom jsem zaslechl dupot koní a obvyklé houkání Mansiniho, abych mu otevřel bránu od ohrady. Mezitím se do škubánků pustily slepice. To už nebylo ani k smíchu, ale k pláči.

Pustili jsme se s Mansinim opětovně do odklízení shrabané vojtěšky. Do večera jsme udělali pořádný kus práce. Druhý den jsme vojtěšku mohli svážet do kůlny.

Napadlo mě, že kdyby se zpracovávala do balíků, kůlna by byla schopna pojmout i celou příští sklizeň. Za tím účelem jsem se vydal k příteli Carlose, k jednomu Němci, aby mi zapůjčil stroj na balíkování. Byl to zajímavý člověk - rodem šlechtic a jménem Rudolf Herr von Ribelling.

Před první světovou válkou byl mocným pánem v německých koloniích v Africe. Po porážce Německa se vrátil do rodné země. Tam ale poznal, že Německo je příliš přelidněno, proto volil řídce obydlenou Argentinu.

Když jsem k němu přišel, pozdravil jsem německy. Španělsky jsem neuměl já, česky zase neuměl on. Ještě toho dne byl lis přestěhován k mé kůlně a byl tak připraven pro práce. Ráno přivedl Mansini svého zetě. Do lisu byl zapražen jeden mul. Chodil stále dokola, asi jako chodil dobytek v žentouru v Evropě. Starý Mansini dával vojtěšku do lisu, jeho zeť vázal balíky do drátu, já jim přinášel vojtěšku z kůlny k lisu. Práce nám šla pěkně od ruky. Večer bylo hotovo. Stála před námi kupa balíků první jakosti. Vojtěška totiž byla tříděna do pěti tříd. První byla speciál, poslední brak. Výkupní ceny tříd byly pochopitelně rozdílné.

Další den přijel patron Carlos a my mu mohli s hrdostí předat výsledek naší práce. Byl s ní velmi spokojen. Vojtěška byla krásně zelená a voněla přímo omamně. Odvezli jsme ji do blízkého městečka a předali obchodníkovi. Carlos vyinkasoval 340 pesos a mně měla připadnout polovina. Z ničehož nic mi ale patron Carlos povídá:

„Poslechni, já ti tolik peněz dát nemohu - za pouhý ječen měsíc. To je příliš mnoho peněz. Vždyť víš, že jsem těch peněz také potřebný. Dám ti teď 45 pesos, za jeden měsíc je to také pěkný plat.“

Byl jsem zaskočen.

„Kmotře, zapomínáte, že jsme se ujednali na půlce. Slovo dělá muže a mělo by se dodržet. Vy ale naši smlouvu rašíte. A to mezi slušnými lidmi nebývá zvykem.“

Moje slova nebyla nic platná. Zůstalo při 45 pesos. Cítil jsem, že patron se ke mně nezachoval poctivě. Tolik jsem se těšil, že něco pošlu rodičům.

Zmalomyslněl jsem natolik, že i když mi do budoucna Carlos nabídl zase půlku, odmítl jsem. A ujednali jsme si, že na poli provedu jen dokončovací práce a dáme si sbohem. Jevilo se mi, že se přece jen do toho Čaka dostanu. Tam právě probíhala koseč bavlny a byla v plném proudu.

Vrátil jsem se na hospodářství ke starému Mansinimu. Počasí nám přestalo přát. Přicházely často deště, do pole se nedalo vstoupit. Potom se dost dlouho bořili koně i sekací stroj do půdy. Až konečně zcela vyschla. Začal jsem sekat. Vojtěška byla sice zelená, ale místy již černala, ba i listy tratila. Nebyla příliš suchá. A nebylo kde ji vysušit. Až se nám to konečně podařilo, nestačili jsme ji uskladnit do kůlny

a zase do ní napršelo. Jestliže dříve byla vlhká, teď byla dokonale mokrá. Zdaleka to nebyla vojtěška té kvality, jako byla ta první.

Přijel Carlos a zachmuřeně se zadíval na tu nepodařenou sklizeň. Podle vzhledu to byla asi pátá třída, tedy i nejmenší cena. Carlos mi vyplatil s těžkým srdcem dalších slíbených 45 pesos a v mrzuté náladě odjel. Bylo po sklizni.

Měl jsem čas zkusit upéct chleba. Vymyslel jsem a postavil provizorní pec a po mnoha bojích s těstem, ohněm a vodou leželo na zemi dvanáct ohořelých bochníků. Něco z nich bylo k snědku, něco ne.

Ze zadumání mě vytrhl pozdrav dvou mladíků. Podle obličejů a přízvuku mi připadli jako slovanské typy. A tak jsem na ně zkusil češtinu.

„Tak vy krajan? My sme Slováci. Jak vidno, máte vela chleba. Nepredal byste nám jeden bochánek?"

„Dám vám jej za výrobní cenu. Co říkáte dvaceti centům?"

Potěžkali jeden, potěžkali druhý, až na pátém se shodli. Tak jsem se stal v Argentině i pekařem.

Zanedlouho mi nastaly ještě jiné starosti. Přemýšlel jsem, jak si zkrátit své dlouhé vlasy. V tom jsem si musel pomoci sám. Urputně a lopotně. Břitvou vypůjčenou od Červových.

Nabrousil jsem ji na řemenu od kalhot. Pak jsem si důkladně namydlil hlavu zbytkem holícího mýdla a vyňal dva kousky rozbitého zrcátka. Jeden jsem položil na stůl druhý upevnil na strom. Když jsem nasadil břitvu na temeno hlavy a táhl ji směrem k čelu, vydávala příšerné zvuky. Zatínal jsem zuby bolestí, ale nepovolil.

Asi za půl hodiny jsem měl půlku hlavy oholenou. Místy mi i crčela krev, hlava hořela jako v ohni. Nakonec jsem si ji omyl ve vodě z laguny a zavinul mokrým hadrem. Ráno byla samý strup, nicméně vlasů jsem se úspěšně zbavil.

Po této „operaci" mě navštívil patron Carlos a byl podiven, co vidí. Po vysvětlení se pustil se mnou do přátelského hovoru, jako by na naši poslední špatnou sklizeň zapomněl. Pravil, že letos budeme mít ještě jednu sklizeň vojtěšky, poněvadž se blíží konec vegetace. Na příští rok že se musíme důkladně připravit: že vykopeme kanály, že pole se důkladně zavodní, a tak se zaručí bohatá sklizeň vojtěšky. Stále jsem nechápal.

„To je jednoduché. Kanál, který zavodňuje celou kolonii, prohloubíme a rozšíříme. K němu vykopeme kanály menší, aby se voda dostala do všech částí pozemku."

„Nezáleží na formě kanálů, ale na tom, kdo to bude financovat. To je několik kilometrů kanálů. Zajímalo by mě, jaký bych z té práce měl mít příjem."

„Já dám půdu, ty dáš práci, výsledek budeme dělit na polovinu."

„Kmotře, podívejme se na to realisticky. Dnes máme únor. Řekněme, že bude ještě jedna sklizeň, tedy ještě jeden měsíc práce. Pak se začnou kopat ty kanály. Podle všeho to bude trvat celou zimu. Kdy by tedy měla být první sklizeň vojtěšky na nově zavlažovaném poli?"

„Na začátku října," odpověděl kmotr.

„Pak by tedy znamenalo, že od března do září bych pracoval půl roku na účet budoucí sklizně. Co kdyby se opakovalo deštivé počasí? Mohl bych tak ztratit celý rok práce. A byl bych celoročně zadlužen. Ne, kmotře, tuto myšlenku vypusťte z hlavy, neboť toto nejsou podmínky pro mě. Matce jsem slíbil, že jí vrátím co nejdříve z banky vypůjčených 5 000 Kčs. A z tohoto podniku bych jí asi nemohl poslat nic. Rozhodl jsem se tedy, že pojedu do Čaka. A než se tam vypravím, chci ještě zkusit práci u zedníků."

Carlos byl z mé řeči dosti překvapen. Ale já už musel ukončit tento psí život. Musel jsem za Vavrysem, aby mi poradil. Ve městě jsem totiž narazil na jistého podnikatele italské národnosti. Slíbil mi, že když se naučím několik španělských slov, dá mi práci.

Odevzdal jsem kmotrovi nářadí, poděkoval mu za službu, kterou mi prokázal. K mému štěstí zrovna projížděl okolo kamión, který měl cestu do Aňatuye. Zastavil jsem ho a řidič mi dovolil přisednout.

Tak skončilo moje první působení na jihoamerickém kontinentu v oboru zemědělském.

V Aňatuyi jsem sice nebyl před časem přijat, jak bych si představoval, přesto jsem se rozhodl zkusit tam štěstí znovu. Za dvě hodiny jsme tam byli.

Vyhledal jsem Vavryse a společně jsme navštívili podnikatele, který mi přislíbil práci. Řekl mi, že mě zaměstná jako „medio oficial" - polovičního úředníka. Byla to však krutá mýlka. Ve španělštině to slovo neznamenalo úředník, nýbrž řemeslník. V tomto případě to konkrétně znamenalo být polovičním zedníkem, který měl být jiným k ruce, připravovat maltu a cihly a jen málokdy směl položit nějakou tu cihlu sám. Španěl mi však slíbil, že po nějakém čase mě na zedníka povýší.

Hned první den jsem pocítil svoje postavení. Byl jsem vysoký postavou, a tak mi dali přezdívku Largo, což znamená „dlouhý". Celý den jsem jenom slyšel: Largo sem. Largo tam... Proháněli mě pořádně. Vzpomněl jsem si na varování krajanů v Buenos Aires, kteří mi říkali, že mezi Italy nevydržím.

Jednou jsme pracovali na malé přístavbě u starších bezdětných manželů. On byl na dráze strojvůdcem, ona byla učitelka. Když jsem obědval kus melounu s kouskem chleba, jen abych ušetřil, dívala se na mě paní s útrpností a prohodila:

„Co všechno musí emigrant v té cizině vytrpět... To není doma, panáčku, že?"

Ačkoliv jsem dělal ve španělštině pokroky, nemohl jsem jí říct, co bych rád. Proto jsem druhý den přinesl kopu fotografií. Prohlížela si je s obdivem. Zejména ji zaujal pestrý podlužácký kroj. Když uviděla fotografii gajdoše, rozhovořila se, že pochází ze Španělska a že tento instrument je tam obvyklý pod jménem Chajta. Řekl jsem jí, že tento nástroj mám v kufru. Chtěla ho hned vidět a slyšet.

V sobotu jsme pracovali půl dne, tak byla možnost jí gajdy přinést, ba i zahrát. V poledne Italové skončili práci a rozešli se domů. Já poté dobrosrdečné paní zahrál a zazpíval několik

slováckých písní. Hrál jsem na zahradě a záhy jsem měl i posluchače z ulice. Tiskli se na drátěný plot. Nebyl to poslední případ, kdy gajdy se propracovávaly do jedné z hlavních rolí v mém životě.

Jinou sobotu, den výplaty a důvod k veselosti, mě na jedné z hlavních ulic pozval jakýsi hoteliér do svého království. Viděl, že mám s sebou gajdy, proto mě zavolal. Vstoupil jsem dovnitř s omluvou, že písně španělské ani italské neumím. Nikdo nic nenamítal. Nafoukl jsem „kozla" a spustil. Muselo se to líbit, poněvadž majitel hotelu vzal talíř, obešel stoly a po chvíli mi ho podával naplněný penězi. Já ho nechtěl. Neměl jsem obchodního ducha. Hoteliér se nerozpakoval a vysypal peníze do svého šuplíku. Bylo tam určitě víc peněz, než jsem obdržel ve mzdě.

Vyšel jsem na chodník a hrál si do kroku. Narazil jsem na další restauraci. A opět mě pozvali dovnitř. I tam jsem zahrál ke spokojenosti hostů. Nabízeli mi k pití různé nápoje. Ty jsem odmítal, tak mě jeden z hostů počastoval nevybíravou nadávkou. Složil jsem gajdy pod paži a beze slova odešel. Do žádné restaurace jsem už více nevkročil. Měl jsem po náladě. Podnapilí lidé nemohli pochopit, že jsem jim chtěl zahrát pro radost.

Asi za deset let, když už jsem samostatně hospodařil v Čaku a přišli ke mně dělníci na sklizeň bavlny, ptali se mě, jestli jsem před léty nehrál na gajdy v městečku Añatuya. Přikývl jsem. Oni byli tenkrát mladí výrostci a pamatovali si to. Zvláštní je, za jakých okolností se lidé potkají vícekrát v životě.

Pracoval jsem u zedníků už dva týdny a honička to byla pořád stejná. Nejednou jsem si vzpomněl na moje spolucestující z vlaku, z lodi - bulharské Čechy, na to, že jsem s nimi nejel do Čaka. Mezi velkou komunitou krajanů jsem se přeci jen mohl mít lépe. Tady ze mě měli Italové legraci, byl jsem pro ně pohůnek, ačkoliv doma jsem byl vyučeným zedníkem.

Nakonec jsem se rozhodl práce s Italy zanechat. Potkal jsem skupinu podkarpatských Rusínů, kteří mě přátelsky zvali do Čaka na sklizeň bavlny:

„Tam je veselo, i peněz vyděláš víc. Je to jen tři sta kilometrů a platí se 14 pesos. Dostaneš se tam vlakem. Platí ho vláda ve snaze, aby dělníci měli práci a rolníci zase nádeníky. Proto za jedno peso vlak vozí zájemce kamkoli za prací."

Portrét Štěpána Příkazského z počátků argentinského pobytu

Vyhledal jsem Vavryse a sdělil mu svůj úmysl. Z obsahu dvou kufrů jsem udělal jeden. Moje výbava se povážlivě ztenčila. Poděkoval jsem mu za všechno, co pro mne vykonal, a přátelsky jsme se rozloučili. Bylo to naše poslední setkání. Asi za tři roky jsem se dozvěděl, že Vavrys ani jeho synek už nejsou mezi živými. Co přesně se stalo, nevím. Bylo mu kolem pětačtyřiceti let a synovi kolem dvaceti.

Pokračování příště

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - Měsíčník České Misie v Chicagu - Vydává Česká Mísie - náboženské a kulturní středisko 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Mobil: (708) 533 - 1050. Telefon + Fax: (708) 255 - 5117, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Mons. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 1.třída 50.00 USD, Canada letecky 65.00 USD, Cizina letecky 90.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Šeky pište na CZECH MISSION. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

Janičár svým původem z města Valašské Klobouky

V 17. století n. l. zuřila v našich zemích válka téměř bez ustání. Sotva skončila třicetiletá válka (1618–1648) rozpoutaly se boje s Turky. Turecký sultán Mehmed IV. vypověděl roku 1663 válku rakouskému císaři Leopoldovi I. v odvetu za vpád rakouského vojska do Sedmihradska. Rakouské vojsko mělo podpořit Jana Keményе, který se po smrti knížete Jiřího Rákoczyho ucházel o sedmihradský trůn proti tureckému chráněnci Michalu Apaffovi. Sultán shromáždil ohromnou armádu. Na 200 tisíc mužů vyslal proti Rakousku, zatímco rakouský císař mohl postavit sotva jednu šestinu takové moci. Jako kobylky se turecké voje hrnuly Uhrami a zakrátko se ocitly u Nových Zámků.

Zachvěla se strachem i země Morava a chystala se k obraně. Na hradech a v hrazených městech se narychlo opravovaly a zpevňovaly hradební zdi a valy, zesilovaly se vojenské posádky. Také na hradu Brumově se konaly přípravy. Sotva se na hrad donesly první zprávy o blížícím se nepříteli, prchli hradní páni a nechali tam jen purkrabího se zbrojními pacholky. Ten vyslal hned posly po vesnicích, aby odevšad dodali na hrad schopné lidi na posílení posádky a ke stavbě záseků na hranicích panství.

Co však to bylo proti takové početní přesile! Sotva byly v karpatských průsmycích zhotoveny nejnutnější záseky, dorazily první oddíly nepřátel. Krajem se rozlil děs a zachvátil obyvatele vsí a městeček. Ženy, děti a starci pospíchali do opevněných míst nebo do zázemí. Muži zaháněli dobytek do lesů a chystali se k obraně. Hrad Brumov se uhájil, ale posádka musela nečinně přihlížet řádění divokých hord. Turci vydrancovali a vypálili podhradí a postoupili k městu Valašské Klobouky.

Z toho města se vypravovala také rychtářka Šomanka se svým šestiletým synem Jurkou. Nedaleko za městem je dostihl hlouček Turků. Surovi muži je oloupili o všechno, co si s sebou odnášeli. Potom se jeden z jezdců chopil rychtářky, druhý chlapce, a posadili si je

Turecký voják unáší malého chlapce Jurku (perokresba, J. Kočí, 1936)

před sebe na koně. Rychtářku nedlouho poté usmrtili, malého Jurku odvezli až do Cařihradu. Tam nejprve sloužil jako otrocká pracovní síla u místního zemědělce. Když vyrostl a naučil se turecky, poslali ho do školy. Tam se naučil číst a psát a vzdělával se v muslimském náboženství.

Protože byl bystrý a pracovitý brzy vynikl nad jiné spolužáky. Získal si tím přízeň učitelů a svých představených. Stejně dobře se mu dařilo, když ho poslali na výcvik do tureckého vojska. Tam postupoval v hodnostech a po letech se z něho stal „aga“, tedy vysoký turecký důstojník. Žil pak ve všeobecné vážnosti a v blahobytu. Na svůj původ a na léta, prožitá se svými moravskými rodiči, téměř docela zapomněl. Byl z něho dokonalý „janičár“, tedy voják, pocházející ze zajatých dětí cizích, převážně slovanských kmenů. Dali mu jméno Kapoli aga.

Když došlo k 5. rakousko-turecké válce, nazývané též „Velká turecká válka“, byl Kapoli aga roku 1683 pověřen vedením části vojsk, která měla v moravské zemi dobývat výpalné. Pod pohrůžkou vypálení obcí měla vymáhat píci pro koně, dobytek pro přípravu pokrmů a peníze. Tehdy Kapoli aga, ve svých asi 26 letech, přitáhl nevědomky do svého rodného kraje.

Když uviděl věže brumovského hradu, bylo mu jaksi divně u srdce. Když ve Valašských Kloboukách uviděl kostel s lípami, bylo mu ještě podivněji. Až dech se mu zastavoval. „Mocný Alláhu, kde jen jsem ty obrazy viděl?“ Když byl přítomen vyjednávání s občany města Valašské Klobouky, zeptal se jich, jak se jejich město jmenuje. Zatmělo se mu pak v očích. Radostí? Nebo bolestí? Zvuk toho jména mu vrátil v paměti zapadlé vzpomínky. Neudržel se a užaslým Kloboučanům pověděl, že také on se tady narodil.

Nebylo mu však dopřáno dlouhého užívání radosti se shledání se svými rodáky. Ostatním tureckým důstojníkům a vojákům bylo podivné chování Kapoli aga záminkou k obžalobě a osočení u vrchního velitele turecké armády. Nebylo divu! Místo aby přikázal svým vojákům pálit a drancovat, bratřil se s měšťany a hlásil se k nim jako jejich rodák. To bylo v tureckém prostředí chápáno jako neposlušnost a neodpustitelná zrada.

Brzy přišel rozkaz podřízenému důstojníkovi Hasanovi, aby Kapoli aga zatknul a odvedl do hlavního stanu, stojícího tehdy nedaleko uherského města Esztergom (česky: Ostřihom). Konec našeho rodáka Jurky byl krátký a smutný. Vrchní velitel tureckého vojska uznal dosavadní zásluhy Kapoli aga. Proto mu po vyhlášení rozsudku smrti, cestou milosti, poslal nabitou pistoli. Ten už věděl, co se od něho očekává. Stisknul kohoutek a odebral se za svým otcem a matkou na onen svět. Město Valašské Klobouky bylo tehdy vyloupeno a vypáleno. Jeho obyvatelé, pokud nestačili utéci, byli buď pobiti nebo odvlečeni do tureckého otroctví.

S využitím knihy Karla Kallába: Pověsti hradu moravských a slezských připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Foto na zadní straně: Město Valašské Klobouky, Stará radnice ze 16. století, dnešní muzeum

MUZEUM